Aº. 1856. Nº. 236.

ROTTERDAMSCHE COURANT.

ZATURDAG 4 OCTOBER.

Bij deze Courant behoort een Bijblad, *bevattende het slot van het verslag der avondzitting van den Gemeente-raad van Rotterdam van Donderdag 2 October 1856, waarin beraadslaagd is over de Wasch-, Bad- en Zwem-inrigting in de Baan te Rotterdam.*

NATIONALE MILITIE.

Oproeping van de Verlofgangers voor de Inspectie.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS van *ROTTERDAM* brengen bij deze ter kennis van al de Manschappen, die bij de onderscheidene korpsen der Armee dienen en zich met *onbepaald verlof* binnen deze Stad bevinden, dat ter voldoening aan art. 181 der wet op de Nationale Militie van den 8sten Januarij 1817, in verband met art. 10 der wet van 28 November 1818, door den Heer Militie-Commissaris over de kantons 10—14 in Zuidholland, de Inspectie der Verlofgangers, welke zich in het kanton Rotterdam bevinden, ook die, welke tot andere gemeenten en districten behooren en thans alhier woonachtig zijn, op de navolgende dagen zal worden gehouden op de Groote Beurs, des morgens ten 9½ ure, zullende de belanghebbenden alsdan op het Plein voor de Beurs tegenwoordig moeten zijn.

Op deze inspectie moeten verschijnen: *a*, de Miliciens der ligtingen van 1852 en 1853; met uitzondering van de hieronder vermelden, die dit jaar aan de Najaarsoefeningen zullen hebben deelgenomen; *b*, de Miliciens der ligting van 1854, die één jaar of minder dan één jaar in werkelijke dienst zijn geweest; *c*, de Miliciens der ligting van 1854, die tot het Limburgsche Bonds-Contingent behooren, en wel in de navolgende orde, te weten:

Woensdag den 15 October aanstaande de Miliciens der Ligting van 1852.

Donderdag den 16 October aanstaande de Miliciens der Ligting van 1853.

Vrijdag den 17 October aanstaande de Miliciens der Ligting van 1854.

Terwijl de navolgende aan voorschreven Inspectie *niet* zullen behoeven deel te nemen, te weten: 1º, de Miliciens van de ligtingen van 1852 en 1853, bij het regement Grenadiers en Jagers ingedeeld, alsmede diegene der beide ligtingen tot het 2de en 4de bataillon van het 2de, de vier bataillons van het 3de, en het 2de bataillon van het 6de regement Infanterie, welke thans aan de Najaarsoefeningen deel nemen; 2º, de Miliciens der ligting van 1855, thans nog in werkelijke dienst, doch die vóór of op den 6 October aanstaande met onbepaald verlof huiswaarts zullen worden gezonden, en 3º, de Miliciens der ligting van 1854, die in 1855 in activiteit zijn getreden, en langer dan één jaar in werkelijke dienst zijn geweest, met uitzondering nogtans van de Miliciens, die bij het Limburgsche Bonds-Contingent zijn ingedeeld, aangezien deze in 1854 niet in reserve, maar dadelijk in activiteit zijn gesteld.

Wordende alle voorz. Verlofgangers, welke zich binnen deze Gemeente bevinden, ten ernstigste vermaand om zich ter plaatse voornoemd en op de gemelde dagen en het bepaalde uur te bevinden, in hunne Rokken enz. gekleed, en mede te brengen de kleine Equipementstukken, welke zij van hunne korpsen hebben medegebragt, zoo als mede hunne certificaten, ten einde alzoo te voorkomen de poenaliteiten bij art. 183 van voorz. wet tegen de achterblijvenden bepaald, zullende de zoodanigen, die zich niet vrijwillig aan de hun opgelegde straf onderwerpen, bij de korpsen waartoe zij behooren, of wel bij die korpsen van hun wapen, welke zich in de naastbij gelegene garnizoensplaats bevinden, tijdelijk van verlof worden teruggeroepen, ten einde hen, na aldaar in activiteit opgenomen te zijn, het door den Militie-Commissaris uit krachte der wet opgelegde provoost-arrest te doen ondergaan.

Alle overige Verlofgangers, *welke van geene kleeding en kleine Equipementstukken zijn voorzien*, zijn mede onder deze oproeping niet begrepen.

Aldus gearresteerd en gepubliceerd den 3 October 1856.

Burgemeester en Wethouders voornoemd,

De Secretaris, *STORM VAN 'S GRAVESANDE.*

De Burgemeester, *J. F. HOFFMAN.*

Buitenland.

LONDEN den 2 october.

Wat de *Morning Post*, op grond van het uit Parijs aan dat dagblad geschrevene, wegens de Napelsche zaak zegt, luidt woordelijk dus: „Naardien de Engelsche en Fransche Regeringen, zoo als mij verzekerd wordt, alle kansen willen uitputten welke eene vijandelijke houding in de Golf van Napels kunnen voorkomen, zullen zij geenerlei definitieven maatregel nemen alvorens verzekerd te zijn dat de Koning en de Regering van Napels stellig besloten hebben de algemeene meening te trotseren, en Engeland en Frankrijk den handschoen toe te werpen. Binnen een paar dagen, zegt men mij, zullen de Kabinetten van Londen en Parijs in staat zijn de toevlugt tot de gemeenschappelijke politiek te nemen, welke zij besloten hebben ten opzigte van het Napelsche vraagstuk te volgen."

Intusschen heeft in de toebereidselen der Admiraliteit niet de minste vertraging plaats. Het vertrek der schepen van kleiner kaliber van het naar de Middellandsche Zee bestemd eskader heeft in de vorige week plaats gehad, en gisteren geraakten, na den storm die gedurende vijf dagen gewoed heeft, de groote schepen in beweging. De *Colossus*, een schroefstoomlinieschip van 84 stukken, onder de bevelen van kapitein *Thompson*, was gereed om in het eerste gunstige oogenblik te vertrekken. Zijne orders luiden dat het zich, niet meer naar een vereenigingspunt in de Middellandsche Zee, maar wel naar de Golf van Napels begeven moest.

— Het brengen van het leger op voet van vrede is gisteren aangevangen. Dien ten gevolge worden bij ieder bataillon een luitenant-kolonel, vier kapiteins en al de luitenants beneden de veertien oudsten in rang op halve soldij gesteld. Wat de kavallerie betreft, daarbij worden de twee jongste kapiteins insgelijks op halve soldij gesteld, uitgenomen bij die regementen welke zich thans in Oostindië bevinden.

— De Engelsche Bank heeft haar disconto van 4½ op 5 percent verhoogd.

— De Gravin van Neuilly, door den Hertog en de Hertogin van Nemours vergezeld, is van haar bezoek te Oxford te Claremont teruggekeerd.

— De Bisschop van Londen heeft bij den Aartsbisschop van Canterbury zijn ontslag ingediend, hetwelk is aangenomen.

— Uit Parijs wordt het volgende aan den *Times* geschreven: „Een bijzondere brief uit Madrid zegt dat zekere *Mora* aldaar in hechtenis genomen en gekerkerd is, als beschuldigd de Protestantsche godsdienst te belijden. Men wil dat hij een Engelschman zijn zou, maar dit betwijfel ik. Voorts zegt men dat hij de agent is van eene Evangelische maatschappij. Wat hiervan zijn moge, dit is zeker dat hij gevat, voor eene geestelijke regtbank gevoerd is, en in dit oogenblik in de gevangenis van het geloof, dat is in die der Inquisitie, zit opgesloten. Ik verneem dat door eenige zijner vrienden eene poging bij de Engelsche Regering is aangewend, en dat men bezig is de juistheid der feiten te onderzoeken. Naar ik meen te mogen gelooven zijn te dien opzigte ophelderingen bij de Spaansche Regering gevraagd. Wanneer men de geestelijke autoriteiten met de magt bekleed ziet om uit zoodanige oorzaak een mensch in den kerker te werpen, moet men erkennen dat, welke voortschreden Spanje in alle andere opzigten gedaan moge hebben, het er op den weg der verdraagzaamheid nog weinige heeft gemaakt. Gaat het op dien voet voort, dan zou het mij niet verbazen dat de Inquisitie aldaar eerlang regtelijk hersteld werd, zoo als zij, naar zoodanige feiten te oordeelen, reeds feitelijk hersteld is."

— Uit Bombay wordt den 29 augustus gemeld dat, op uit Engeland ontvangen bevel, eene expeditie naar de Perzische Golf werd uitgerust.

PARIJS den 2 october.

De *Moniteur* deelde heden morgen eene depêche uit Bordeaux van gisteren mede, die inhoudt dat HH. MM. aldaar eene hoogmis hebben bijgewoond, waarna de Keizer de autoriteiten op het stadhuis heeft ontvangen en vervolgens eene revue gehouden, die zeer schitterend en waarbij de geestdrift der troepen zeer levendig was.

— Bij Keizerlijk besluit van 29 september is den contre-admiraal graaf *de Gueydon* het opperbevel over het station der Antilles en in de Golf van Mexico opgedragen, en bij hetzelfde besluit is den scheepskapitein *Fenhoat* het bevel over het fregat *Cleopatre* opgedragen, aan welks boord de contre-admiraal *de Gueydon* zijne vlag moest hijschen.

— Het tijdelijk staken der inscheping van gedeporteerden naar Cayenne had het denkbeeld doen ontstaan dat de Regering er van had afgezien Guyana voortdurend tot eene strafkolonie te maken, en dat de veroordeelden naar Nieuw Zeeland zouden worden overgevoerd. De *Moniteur de la Flotte* doet opmerken hoe deze gissing vervalt, nu de *Egérie* weder met 30 veroordeelden naar Cayenne vertrokken is, en voegt daar het volgende bij: „Het komt ons voor dat de afstand tusschen Caledonië en Frankrijk alle denkbeeld moet doen opgeven om dat eiland tot eene deportatieplaats te maken. Die verwijdering toch brengt een finantieel bezwaar mede, waardoor zoodanig plan van zelf vervalt."

— Het geheel bedrag van al de inschrijvingen ten behoeve der slagtoffers van de overstroomingen is, in zoo ver zij bij het Ministerie van Finantien bekend zijn, 11,291,804 francs.

— De maarschalk *Narvaez* heeft Parijs verlaten en had gisteren de Spaansche grenzen reeds bereikt. Weldra denkt men, gelijktijdig met die zijner aankomst te Madrid, de tijding van eene nieuwe staatkundige crisis te vernemen. De opheffing van het beslag dat op de goederen van koningin *Maria Christina* gelegd was wordt als het voorteeken der spoedige terugkeering dier Vorstin naar hare Dochter, koningin *Isabella*, aangemerkt.

— Het *Journal des Débats* behelst een uitvoerig artikel van zijnen hoofdredacteur, den heer *Sacy*, over de Napelsche zaken. Na het reeds grootendeels bekende over de vertoogen der Mogendheden en de houding welke koning *Ferdinand* daartegen over aangenomen heeft te hebben herinnerd, wordt gezegd hoe die Vorst ten laatste zijn antwoord aan de Kabinetten van Londen en Parijs wel eenigzins heeft verzacht, maar zonder eenige genoegdoening te geven, of zich jegens hen tot iets te willen verbinden. Toen derhalve de diplomatieke pogingen schipbreuk hadden geleden heeft men besloten tot krachtiger maatregelen over te gaan; het diplomatiek verkeer heeft opgehouden en Engeland en Frankrijk denken er ernstig aan een eskader naar de Golf van Napels te zenden. Oostenrijk en Sardinië zouden deel aan die demonstratie nemen en de Koning van Napels zou zich gelijktijdig door de onlangs tegen Rusland verbonden vier Mogendheden bedreigd zien. Sommigen zeggen dat de Koning in zijne weigering blijft volharden, de steller kan zulks naauwelijks gelooven.

Voorts zegt hij te gelooven dat men de onregtvaardige handelingen des Konings van Napels overdreven heeft, zoodat, bij voorbeeld, het aantal der om staatkundige oorzaken in hechtenis genomenen veel minder groot is dan gezegd wordt. Men spreekt van twee- of drieduizend, wier zaak niet voor de regtbanken gebragt is. Het komt hoogst onwaarschijnlijk voor dat een zoo groot aantal, meestendeels tot de voorname klassen der maatschappij behoorenden, geweldadig aan hunne familien ontrukt en in kokken geworpen zouden zijn, waar zij sedert jaren van ellende vergaan. Volgens uit goede bronnen geputte berigten, schijnt het dat de Napelsche Regering iets beneden de tweehonderd om staatkundige misdrijven veroordeelden of daarvan verdachten in hare kerkers bewaarde, en dat de Koning, zoodra hij het protocol van 8 april van het Parijzer Congres kende, bevolen heeft de helft dier gevangenen in vrijheid te stellen. Sedert de stappen van Oostenrijk en naar gelang van de door Frankrijk en Engeland gedane, zou hij tot nieuwe begenadigingen zijn overgegaan, maar alles in het diepste geheim, waardoor hij trachtte hetgeen de veiligheid zijns Lands vorderde met hetgene zijne persoonlijke waardigheid eischte te vereenigen.

„Dit gansche gedrag, — dus vervolgt de schrijver van dit betoog, — mag vreemd schijnen en wij zijn er ver van af het goed te keuren. Het doet er weinig toe of er honderd, duizend of tweeduizend menschen willekeurig in hechtenis genomen en gevangen gezet zijn; is de vrijheid van een enkelen geschonden, dan is die van allen bedreigd, en er bestaat voor niemand veiligheid en vrijheid meer. Dat de Napelsche Regering zamenzweringen bedwingt, met het doel tot hare omverwerping gesmeed, en de plannen van hen verijdelt die, om beter te slagen, geen aanslag op het leven des Souvereins ontzien zouden, dat is haar regt, ja haar pligt, maar die pligt eischt ook de straf der schuldigen van de regtbanken te vragen, door volgens de wetten te handelen. Evenmin keuren wij de geheimzinnigheid goed, die de handelingen van koning *Ferdinand* omsluijert. Waarom de handelingen van goedertierenheid verborgen, die daden van regtvaardigheid zijn? De persoonlijke waardigheid des Konings zou gewis door de daaraan gegevene openbaarheid niet lijden, want in zoodanige omstandigheden is het eene eer openlijk te verkondigen wat men gedaan heeft. Wanneer de Koning zich bij de Mogendheden op zijne talrijke persoonlijke begenadigingen beroepen had, dan zouden zij hem daarvoor erkentelijk zijn geweest, en denkelijk hadden zij zich over al het overige gemakkelijk met hem verstaan. Wat de Koning niet gedaan heeft kan hij nog doen, zonder den eerbied voor zijnen persoon te benadeelen, en zonder dien voor zijn gezag te verzwakken. Zijne magt zou er veeleer door winnen. Wat de Napelsche Regering schaadt is dat zij den schijn geeft van op den duur met haar volk in strijd te zijn, van zich alleen met behulp van een talrijk leger staande te houden, dat aan de bevolking des Rijks niet geëvenredigd is en welks onderhoud het Land ontzettende opofferingen kost. Wanneer die Koning, aan de uitnoodiging van Frankrijk, Oostenrijk en Engeland toegevende, nuttige hervormingen in zijn bestuur invoerde, als hij den weg van gematigde hervorming en vooruitgang insloeg, dan zouden die Mogendheden zich in zeker opzigt zedelijk aan zijne zaak verbonden en verpligt achten hem, des noods, tegen de pogingen en ondernemingen van omwentelingsgezinden te ondersteunen. De Koning zou in deze zekerheid van bijstand regtmatige gronden van veiligheid en vertrouwen vinden, en in geheel Italië het wettig aandeel in zijnen invloed behouden. De ongerustheid welke Europa ten opzigte van Italië gevoed heeft zou wijken, en het beginsel der orde in het Schiereiland een nuttig overwigt verkrijgen. Op die wijze zou de Koning aan zijne eigene zaak de grootste dienst doen, zonder dat zijne eer daardoor in het minste gekrenkt wierd. Voorzeker zou de eer des Konings van Napels niet door eene inwilliging lijden, die door de vereenigde pogingen van Frankrijk, Engeland en Oostenrijk gevraagd en verzocht was."

— De stoomboot der Fransch-Amerikaansche maatschappij *François Arago* heeft eergisteren morgen de haven van Havre verlaten, om de linie der vaart van New-Orleans en de Antilles te openen. Dat vaartuig neemt 70 passagiers, waaronder de heer *Larcé*, kanselier van het consulaat-generaal van Frankrijk te Havanna, 600 ton koopmansgoederen, 200 vaten meel en 60,000 francs in waarde mede. Eene tweede boot derzelfde maatschappij, de *Lyonnais*, is door eene toevallige omstandigheid belet de *François Arago* terstond te volgen.

— Te Marseille zegt men dat de beroemde componist *Verdi* eene overeenkomst met het bestuur van den schouwburg aldaar heeft gesloten, volgens welke hem, voor eene opzettelijk te vervaardigen partituur, 15,000 francs zullen worden uitbetaald.

(Per Telegraaf.)

LONDEN den 2 october (*des avonds.*)

De *Times* deelt een brief uit Parijs mede, waarin bevestigd wordt dat de heer *von Brunnow* de circulaire van vorst *Gortschakoff* den minister *Walewski* voorgelezen en hem afschrift daarvan gelaten heeft. Maar in eene zamenkomst tusschen die twee staatslieden heeft de heer *von Brunnow* het doen voorkomen dat die circulaire eene aan de diplomatieke agenten gerigte depêche, geene mededeeling aan de Regeringen was, en dat zij eene voor het Russische volk en niet voor de vreemde Mogendheden bestemde ontwikkeling der Russische politiek inhoudt, het stellen waarvan met geenerlei beleedigend oogmerk is vergezeld geweest. Frankrijk en Engeland zijn nog in geen officieel overleg over dezen stap getreden.

MARSEILLE den 3 october.

Wij ontvangen berigten uit Napels van 29 september. Men kende er de ophanden zijnde zending der verbonden eskaders, en geloofde dat de Engelsche vloot te Ajaccio, het vereenigingspunt, gearriveerd was. Insgelijks kende

men de Russische circulaire, en zeide dat Pruissen zich daarmede vereenigd had. Die bekendmaking had in de hoofdstad eene meer morele dan stoffelijke beweging veroorzaakt; echter waren de batterijen van Napels in staat van tegenweer gesteld. De Koning was steeds te Gaëta en bespoedigde de wapening der forten. Sedert twee maanden bood de Regering de heeren *Poërto* en *Settembrini* gratie aan, onder voorwaarde dat zij die verzochten, maar beide bleven volstandig weigeren dien stap te doen. Koning *Ferdinand* heeft Oostenrijk eene Italiaansche confederatie tot daarstelling van eene tolvereeniging voorgeslagen, doch moeijelijkheden over het voorzitterschap hebben dat plan doen mislukken.

Binnenland.

's GRAVENHAGE den 2 october.

Z. M. heeft goedgevonden en verstaan bewilliging te verleenen tot wijziging der statuten van de Haarlemsche Brandverzekering-Maatschappij.

— Het *Staatsblad* n.° 89 bevat een Koninklijk besluit van den 25sten ll. betreffende de toepassing van de daarbij bedoelde bepalingen, op het baggeren van slibben in den Hollandschen IJssel, in Zuidholland. Bij dat besluit wordt goedgevonden en verstaan: De bepalingen van de artt. 1, 2, 3, 4, 5 en 8 van Zr. Ms. besluit den 15 junij 1856 toepasselijk te verklaren op het baggeren van slibben in den Hollandschen IJssel, in Zuidholland, met dien verstande, voor zooveel die rivieren betreft, 1°, dat onder de voorwerpen, op een afstand waarvan binnen 20 el niet mag worden gebaggerd, ook worden gerekend de langs de oevers bestaande zellingen te behooren, en 2°, dat Gedeputeerde Staten van Zuidholland zich voor gemagtigd kunnen houden, des geraden oordeelende, het baggeren van slibben binnen eenen korteren afstand dan 20 el te vergunnen.

— Sedert de laatst gedane bekendmaking zijn door de belanghebbenden geligt de volgende, door Z. M. verleende octrooijen: een in dato 30 maart 1856, voor den tijd van tien jaren, verleend aan *C. F. Varley*, woonachtig te Londen, domicilium gekozen hebbende bij *A. F. de Bas*, procureur te 's Gravenhage, op de invoering van verbeteringen aan electro-magnetische telegrafen; — een in dato 25 julij 1856, voor den tijd van vijftien jaren, verleend aan *J. Hoyle & J. Horner*, woonachtig te Manchester, domicilium gekozen hebbende bij *J. J. van Dort*, solliciteur te 's Gravenhage, op de invoering van een werktuig dienstig tot het inpakken van gist, waardoor ze langer bewaard kan worden; — een in dato 27 junij 1856, voor den tijd van tien jaren, verleend aan *G. A Lievendag*, te Amsterdam, op de uitvinding van een nieuw sijsteem van rolbrug; — een in dato 30 junij 1856, voor den tijd van tien jaren, verleend aan *J. M. A. de Cedron Guada*, woonachtig te Parijs, domicilium gekozen hebbende bij *L. J. Vonk*, solliciteur te 's Gravenhage, op de invoering van een verbeterden rosmolen met hellend rad; — een in dato 15 augustus 1856, voor den tijd van tien jaren, verleend aan *S. Carpmael*, woonachtig te Londen, domiciluim gekozen hebbende bij *A. S. Preston*, te Rotterdam, op de invoering van verbeteringen in het spinnen; — een in dato 25 augustus 1856, voor den tijd van vijf jaren, verleend aan *H. de Wijs*, te Breda, op de uitvinding van verbeteringen aan kagchels en vuurhaarden.

's GRAVENHAGE den 3 october.

Z. M. de Koning heeft gisteren middag ten 5½ ure in een bijzonder gehoor ontvangen den heer *Duymaer van Twist*, oud gouverneur-generaal van Neêrlandsch Indië. Z. Exc. is benoemd tot grootkruis der orde van de Eikenkroon. De heer *van Twist* heeft zich gisteren avond naar Deventer begeven, van waar hij echter spoedig herwaarts zal terugkeeren.

Z. M. de Koning is heden morgen ten 5 ure met een bijzonderen trein uit de residentie naar het Loo vertrokken. Z. M. werd vergezeld door HD. adjudant, den heer *Mansfeld*, den ordonnans-officier *van Tuyll* en prof. *Everard*.

— Bij Koninklijk besluit van den 30sten ll. is aan mr. *A. J. L. Borret*, gewezen commissaris des Konings in de provincie Noordbrabant, verleend een pensioen ten laste van den Staat, ten bedrage van *f* 4000 's jaars.

Bij Zr. Ms. besluit van 2 dezer zijn bij het departement van Finantien benoemd: tot controleur, werkzaam bij het departement, de heer *P. H. B. Motke*, thans controleur van de 3de kl. bij 's Rijks belastingen; tot commies, de heer *W. Greeven*, thans adjunct-commies; tot adjunct-commiezen de heeren mr. *C. J. van Bell*, en *J. M. Kilchmeijer*, *W. K. F. Zwierzina*, *P. J. van der Kloot*, *F. M. Bernhard*, *W. IJzerdraad*, *J. J. A. Willemse* en *J. C. Kuhlman* Cz., thans eerste klerken; zijnde voorts bij hetzelfde besluit aan den heer *A. H. A. F. Meijer*, op zijn verzoek, eervol ontslag verleend als adjunct-commies bij het departement van Finantien, met vrijlating om zijne aanspraak op pensioen te doen gelden.

Bij besluit van 2 dezer heeft Z. M. den burgemeester van Lekkerkerk en Zuidbroek *A. S. Smits* uit die betrekking ontslagen.

— Gisteren zijn de zittingen van het Provinciaal Kerkbestuur gesloten.

— De voorstelling in den Koninklijken Franschen schouwburg alhier zal zaturdag den 4 dezer bestaan uit de grand opéra *Robert le Diable*.

Staten-Generaal.

In de zitting der Tweede Kamer van heden zijn goedgekeurd de ontwerpen: 1°, tot naturalisatie van verschillende personen; 2°, tot onteigening van percelen voor de verlenging van het kanaal naar Scheveningen; 3°, tot amortisatie van rentegevende nationale schuld; 4°, tot verhooging van hoofdstuk V der Staatsbegrooting, en 5°, tot verkoop van een perceel Rijksgrond te Maastricht. Vervolgens is na langdurige discussie goedgekeurd de conclusie van het verslag der commissie omtrent de stukken nopens de aftapping van water op de Zuidwillemsvaart.

ROTTERDAM den 3 october.

Wij laten hier nog een meer breedvoerig verslag volgen van de gisteren avond alhier gehouden zitting van den Gemeenteraad, waarvan wij in ons vorig N.° reeds een kort berigt hebben medegedeeld.

Deze avondzitting, welke onder het voorzitterschap van den heer Burgemeester werd gehouden, werd door 28 leden bijgewoond; afwezig waren de heeren *Beelaerts van Blokland*, *Blom*, *Burger*, *van Casteel*, *Hoynck van Papendrecht*, *van der Kun*, *Mees*, *J. W. L. van Oordt* en *J. van Vollenhoven*.

In de eerste plaats werden de nog overige artikelen der concept-verordening voor de zeevaartkundige school, zonder tot meldenswaardige discussie aanleiding te geven, in overweging genomen en goedgekeurd.

Daarna waren aan de orde de beraadslagingen over de voorgedragen wijzigingen in het reglement voor de Academie van beeldende kunsten en technische wetenschappen. — De heer *Hubrecht* wenschte eenige inlichtingen te ontvangen nopens de verhouding van den Raad tot de Academie in verband met het reglement. — De Voorzitter schetste in antwoord hierop met korte trekken de geschiedenis van het ontstaan der Academie, waaruit bleek, dat de Academie eene inrigting is welke subsidie uit de gemeentekas ontvangt, doch geene stedelijke inrigting kan genoemd worden. — De heer *Hubrecht* zeide dank voor de bekomen inlichtingen. — De heeren *Obreen* en *van der Dussen van Beeftingh* deden nu opmerken, dat de voorgedragen wijzigingen in het reglement meerendeels verbeteringen van redactie zijn en verder eene betere regeling van de honoraria der onderwijzers en eene verandering in de aftreding der bestuurders betreffen. — Niemand verlangde verder over deze zaak het woord te voeren, waarop de voorgedragen wijzigingen bij acclamatie werden goedgekeurd.

Vervolgens waren aan de orde de beraadslagingen over de stukken betrekkelijk de wasch-, bad- en zweminrigting.

Te dezer zake was in de zitting van den 31 julij ll. door Burgemeester en Wethouders een rapport uitgebragt, waarvan in der tijd verslag is gegeven en waarbij werd voorgeslagen, aan de Maatschappij 450 vierkante ellen grond meer af te staan dan vroeger was bepaald en de recognitie op *f* 150 te behouden. Dit rapport met de daarbij behoorende bijlagen was daarop tot onderzoek gesteld in handen eener spetiale commissie, welke commissie den 28 augustus ll. rapport uitbragt, van welk rapport mede vroeger verslag is gegeven en waarbij werd geadviseerd het voorstel van Burgemeester en Wethouders goed te keuren, doch de jaarlijksche recognitie tot *f* 175 te verhoogen. De beraadslagingen over deze stukken zouden nu in de zitting van den 18 september ll. zijn gehouden, wanneer toen niet de volgende aan den Gemeenteraad gerigte memorie ware ingekomen van concessionarissen, bouwmeesters der wasch-, bad- en zweminrigting:

„ MIJNE HEEREN!

De ondergeteekenden, concessionarissen, bouwmeesters der wasch-, bad- en zweminrigting, in de Baan alhier, hebben de door Burgemeester en Wethouders aan u voorgelegde stukken ten onzen laste en het daarover door de door u benoemde commissie van onderzoek uitgebragt verslag, voor zoo verre dit uit de dagbladen tot ons kwam, met belangstelling gelezen, en hebben daardoor den indruk gekregen, alsof Burgemeester en Wethouders *de goede trouw* onzer handelingen in deze zaak in twijfel trekken.

Wij achten ons verpligt op beide stukken eenige aanmerkingen te moeten maken, ten einde de eenzijdige beschouwing van de zaak en de daaruit volgende eenzijdige beoordeeling te voorkomen. Wij zullen de door Burgemeester en Wethouders of door de commissie voorgestelde vermeerdering van voorwaarden, of jaarlijks te betalen meerdere erfpacht buiten de beschouwing laten, daar hierover door het bestuur der maatschappij of door de gezamenlijke aandeelhebbers zal moeten besloten worden, in hoe verre zij zich daaromtrent al of niet verpligt of verantwoord rekenen, maar protesteren ten sterkste tegen zoo vele regelen in beide stukken voorkomende, waarin naar onze opvatting ons handelingen en feiten worden ten laste gelegd, welke wel niet met ronde woorden als zouden wij ter kwader trouw gehandeld hebben worden genoemd, maar die juist daardoor elk regtschapen man meerder moeten kwetsen, naar mate hij bewust is eerlijk gehandeld te hebben.

Die bewustheid van eerlijkheid en goede trouw in deze stelt het ons ten pligt u beleefdelijk te verzoeken, om, nevens de rapporten van Burgemeester en Wethouders en de commissie van onderzoek, onze aanmerkingen op beide stukken, in deze missive overgelegd, met die aandacht te lezen welke de belangrijkheid van de zaak vordert, want van uwe meerder of minder juiste beschouwing in deze zal het afhangen dat vele onzer stad- en landgenooten ons in onzen goeden naam en eer zullen herstellen, die reeds bij velen in verkeerde beoordeeling gebragt is.

Uit de stukken van Burgemeester en Wethouders en de commissie van onderzoek blijkt steeds de hoofdbewering te zijn, als hadden wij met voorkennis meerder grond bebouwd of deze eene andere bestemming gegeven, dan bij Raadsbesluit aan ons verleend was, terwijl tevens melding wordt gemaakt van willekeurige wijzigingen in den vorm, en verzet tegen later door Burgemeester en Wethouders gemaakte bepalingen. Hierop diene tot toelichting het volgende:

Er is volgens besluit van den Raad aan ons afgestaan: een gedeelte *grond* en *water* voor den tijd van 50 jaren, tot het daarstellen van eene wasch-, bad- en zweminrigting, aan de gemeente Rotterdam in eigendom toebehoorende, *behoudens erreur*, eene inhoudsgrootte hebbende van 2000 vierk. ellen en tevens tot wederopzegging een gedeelte water, ter grootte, *behoudens erreur*, van 750 vierk. ellen, alles zoo als een en ander op eene daarvan gemaakte teekening voorloopig is aangewezen. (Tot de verduidelijking dezer redenering gaat eene naauwkeurige afteekening van de teekening, waarnaar alles bij de concessie *voorloopig* is aangewezen, hiernevens.) Wat wordt hier op deze teekening, die in lijnen en cijfers bepaalt wat het besluit in woorden uitdrukt, aan ons zigtbaar opgelegd? immers: 1°, dat de rigting van den gevel in de Baanzijde zal loopen in dezelfde rigting als de andere huizen daar staande en op de teekening door de stiplijn (*a*) aangetoond; 2°, dat de gevel aan de Vest- of waterzijde zal loopen evenwijdig met den daartegenover liggenden Singeloever, op eenen afstand van 38 ellen, welke cijfers ook op het originele kaartje worden geschreven, en de noordergrens of erfscheiding wordt aangegeven door de diaconie-school en de branderij aldaar gebouwd, terwijl de zuidelijke gevel werd bepaald door de lengte-bepalingen der beide oost- en westgevels, door de schaal op de kaart aangegeven.

Onmogelijk kunnen of zullen Burgemeester en Wethouders beweren, dat wij daaraan niet getrouw hebben beantwoord. Wij zijn hiervan niet afgeweken. Wij hebben dus niets meer in bezit genomen, als ons op de teekening, welke tot *opheldering van het Raadsbesluit* er aan was toegevoegd, werd aangewezen. Wat toch gaf de teekening ons aan de hand? Immers om op te letten, zoo als dezelve met ingeschreven cijfers en lijnen bepaalde, van te blijven binnen de daarop gestelde grenzen, waar de concessie zelve eigenlijk niets zekers van bepaalt, maar wel toewijst, *behoudens erreur* eene oppervlakte van ONGEVEER 2000 vierk. ellen, er later bij bepalende, dat de kosten van opmeting en kaartering door de adressanten zullen gedragen worden. Wanneer het nu door de nadere opmeting van den landmeter van het kadaster gebleken is dat de *grond in natura*, gemeten over de lijn *b. c.*, 6 ellen grooter is dan op de kaart, dat, behalve dit, men den inhoud van een kadastraal nommer in de concessie geheel heeft vergeten op te nemen, dan is het in bezit nemen van 450 ellen meerder grond toch zeker niet toe te schrijven aan kwade trouw door overschrijding der bij de teekening gestelde grenzen, maar geheel en bepaald alleen aan het erreur in de aan ons voorgestelde teekening. Ofschoon Burgemeester en Wethouders of de commissie van onderzoek dit niet veronderstellen kunnen in verband met de ervarenheid welke zij ons de eer aandoen ons in ons vak toe te kennen, zoo zullen zij toch verpligt zijn daartoe te besluiten, aangezien wij hier plegtig en waarachtig verklaren van den meerderen inhoud van den grond geene kennis te hebben gedragen, dan toen het ook hun ed. door de opmeting van den landmeter gebleken was. Voegen wij hier nog bij dat de meerdere bebouwing van 450 ellen grond, welke duizende guldens meerder heeft moeten kosten, zonder bijbetaling van den daartoe door ons bedongen eersten prijs zoude geschied zijn, zal zulks als eene ongerijmde stelling moeten beschouwd worden, terwijl de bij de concessie bepaalde latere opmeting immers alle handelingen van willekeur, of hoe men die ook noemen wilde, moest aan den dag brengen.

Omtrent het tweede punt, als hadden wij willekeurig grond in water en water in grond veranderd, mogen wij wederom wijzen naar de concessie en de teekening, welke ons wel degelijk magtigt om water tot grond aan te dammen. De grond werd ons in de concessie afgestaan voor eene wasch-, bad- en *zwem*inrigting, voor den tijd van 50 jaren; het water voor het bassin buiten den grond *tot wederopzegging* toe, dus niet tot 50jarigen duur; wanneer nu de bouwmeesters, welke eene wasch-, bad- en zweminrigting bouwen, op daartoe aan hen voor 50 jaren afgestanen *grond*, een tweede bassin aanleggen om, bij eventuële opzegging van het eerste hun voor hunne inrigting maar tijdelijk toegestaan, te zorgen, dat zij niet op den eenen of anderen tijd een gedeelte van hunnen titel zullen moeten doorschrappen, durven wij te vragen of zulks al of niet geoorloofd was, te meer, daar de concessie niet bepaalt dat de grond alleen voor wasch- en badinrigting, maar wel duidelijk DE GROND en *het water* wordt afgestaan voor eene wasch-, bad- en *zwem*inrigting.

(*Zie het vervolg in het bij deze Courant behoorend Bijblad.*)

— Heden zijn alhier wederom door eene Engelsche stoomboot ongeveer 170 manschappen aangebragt, die tot het Engelsch vreemdenlegioen behoord hebben, dat in de Krim dienst heeft gedaan. Zij zijn uit Engeland herwaarts gekomen om bij het Consulaat alhier het overige van hunne gage te ontvangen, en zullen denkelijk, naar gezegd wordt, dienst onder onze koloniale troepen zoeken.

— Gisteren avond vierden alle geregtigden tot het Metalen Kruis te Dordrecht feest, ter herinnering, na 25 jaren, aan hun vroeger krijgsmansleven. De feestzaal in het *Hof van Holland* was door nationale en Oranjekleuren doelmatig versierd, en prijkte met de borstbeelden van het Koninklijk stamhuis; het genoegen van dezen avond werd verhoogd, doordien het korps muziekanten der dienstdoende schutterij op het onverwachtst eene serenade bragt, die met toejuiching en belangstelling werd ontvangen.

— Van Hellevoetsluis wordt geschreven, dat op non-activiteit gesteld is de luitenant ter zee 2de klasse *J. L. Klijnsma*, dienende als 1ste officier op Zr. Ms. schoenerbrik MAKASSAR, en in zijne plaats benoemd de luit. ter zee 2de kl. *A. N. L. Koops*, thans op Zr. Ms. kostschip DE AREND; verder is overgeplaatst op DE AREND de luit. ter zee 2de kl. *C. A. B. D. Rijk* van het wachtschip te Hellevoetsluis, en op laatstgenoemd wachtschip geplaatst de luit. ter zee 2de kl. *J. P. M. Willinck*.

— Sedert den 8 februarij ll., zijnde de dies natalis der Leydsche Hoogeschool, zijn in het Album Civium Academicorum de hierna volgende inschrijvingen gedaan: godgeleerdheid 46, wis- en natuurkunde 2, letteren 1, geneeskunde 30, regten 49. Te zamen 128. Hiervan studeren te Leyden: in de godgeleerdheid 32, in de wis- en natuurkunde 2, in de letteren 1, in de geneeskunde 20, in de regten 40. De overigen studeren aan de Athenaea en zijn te Leyden ingeschreven tot het afleggen der examina.

— Van wege de Nederlandsche Bank zijn den 30sten ll., naar aanleiding van het Koninklijk besluit van den 9 junij 1852 (*Staatsblad* n.° 124), de volgende opgaven openbaar gemaakt: omloopende bankbilletten *f* 84,767,340; saldo's van rekeningen-courant *f* 16,956,823. 44, en munt en muntmateriaal *f* 67,016,212. 31½.

— Te Amsterdam is tot lid van de Provinciale Staten van Noordholland verkozen de heer *S. J.* graaf *van Limburg Stirum*, met 630 van de 669 geldig uitgebragte stemmen, en tot lid van den Gemeenteraad aldaar de heer mr. *J. Heemskerk* Az., die 749 van de 930 geldig uitgebragte stemmen op zich vereenigde.

— Ll. dingsdag is het stoomwerktuig *de Lynden*, na een geruimen tijd, ter zake van belangrijke herstellingen, te hebben stilgestaan, in het bijzijn van de Meer-commissie weder in werking gebragt. Den volgenden dag is dit werktuig door dijkgraaf en heemraden van den Haarlemmermeerpolder in oogenschouw genomen, en heeft men zich mogen overtuigen van de voortreffelijke werking daarvan, vermits daarmede de waterstand in één dag tijds van 4 el 45 op 4 el 60 beneden A. P. is gebragt. —

Het stoomwerktuig *de Cruquius*, hetwelk geheel alleen, bij een' zeer ongunstigen weêrstoestand, gedurende de laatste maanden in het drooghouden van den polder heeft moeten voorzien, heeft op nieuw bewijzen geleverd van groote deugdelijkheid, terwijl de dienstijver van den opzigter en van het aan het werktuig verbonden personeel, van hetwelk meer dan gewone pligtsbetrachting moest worden verlangd, allen lof verdient. — Het stoomwerktuig *de Leeghwater* komt ook binnen weinige dagen in werking; weshalve de ingelanden van den polder den naderenden winter met vertrouwen mogen te gemoet zien.

— Met den 1 dezer is het kommandement van Zr. Ms. fregat PRINS ALEXANDER DER NEDERLANDEN, liggende te Vlissingen, overgegaan op den kapitein *W. Steffens*, terwijl de kapitein ter zee *J. F. E. von Römer* in non-activiteit overgaat.

— Zr. Ms. brik DE ZEEHOND, onder bevel van den kapitein-luitenant ter zee *M. C. van Vreeland*, is heden uit de Noordzee in Texel binnengekomen.

— Uit Utrecht wordt gemeld dat, ten gevolge van het ll. zaturdag op den Rhijnspoorweg bij Utrecht gebeurde ongeluk, de machinist ontslagen en de brugwachter in zijne betrekking geschorst is.

— Eergisteren is aan de Utrechtsche Hoogeschool bevorderd tot doctor in de regten de heer *J. P. Pool*, van Nijmegen, na verdediging van theses.

— Te Doesborgh is beroepen ds. *W. C. E. Koch*, pred. te Heinenoord.

— Het telegraafkantoor op het Loo is weder geopend.

— Nadat ll. dingsdag de directien van den Aken-Maastrichtschen-Hasseltschen spoorweg de officiële opening van de lijn van Maastricht naar Hasselt hadden gedaan en zich aan een feestmaal in het hôtel *du Levrier* met de heeren ingenieurs en hoofd-geëmploijeerden vereenigd, is ook eergisteren de lijn van Maastricht tot Hasselt voor de publieke dienst opengesteld. Met den eersten trein vertrokken van Maastricht naar Hasselt, behalve eenige uitgenoodigden, de muziek van de groote Harmonie, om aldaar serenades te brengen aan Z. Exc. den Gouverneur van Belgisch Limburg en aan den heer Burgemeester dier stad. Des avonds had door de zorg van de stedelijke regering eene illuminatie plaats en werd door de societeit *Momus* een luisterrijk bal gegeven, waarvoor meer dan 400 uitnoodigingen, zoo te Hasselt als te Tongeren, Bilsen en Aken, zijn geschied.

— Tot predikant bij de Hervormde gemeente te Sebaldeburen is beroepen de heer *H. J. Huber*, candidaat bij het provinciaal kerkbestuur van Drenthe, en te Nes en Wierum ds. *A. M. Bokma de Boer*, pred. te Langweer.

— De waterhoogte te Arnhem was den 2 dezer 1,98 el. De Rijnhoogte te Keulen was den 2 dezer 9 voet 10 duim Keulsch peil (9 voet 6¼ duim Rijnlandsch).

Voorloopig verslag nopens den oogst der veldgewassen in Overijssel

De voorloopige verslagen van de gemeentebesturen, in het laatst der vorige en in het begin van deze maand ontvangen, leveren over het algemeen stof tot dankbaarheid en het uitzigt op eenen gezegenden oogst. Eenigermate doen zich daarvan de gevolgen reeds gevoelen in eene vermindering van de prijzen der landbouwproducten, voornamelijk bij die welke in de eerste plaats tot de volksvoeding behooren: rogge en aardappelen. Kort zamengevat melden die verslagen de volgende uitkomsten: Tarwe leverde eene zeer ruime opbrengst. — Rogge beloofde bijzonder veel en stond zeer zwaar op het land. Tijdens het maaijen en tusschen het maaijen en de inzameling leed ze echter eenigzins van zware regens, waardoor nog al wat zaad verloren ging. Intusschen bleef er veel over en was de hoedanigheid uitmuntend. Het stroo is overvloedig en goed. In enkele gemeenten, Borne, Hengelo en Rijssen, leed het gewas door honigdauw; te Gramsbergen werd er veel moederkoren onder gevonden. — Gerst en haver gaven een goed verbouw en stonden gunstig, doch de ingevallen regens werkten min gunstig op de inzameling. — Omtrent de boekweit loopen de berigten zeer uiteen, over het al gemeen schijnt zij van den regen vrij wat geleden te hebben. Het stroo is kort en ligt. — Koolzaad leed in het voor jaar veel van koude, doch het zomergewas hield zich beter; men mag een middelmatigen oogst verwachten. — Vlas en hennep, ofschoon weinig uitgezaaid, stonden uitmuntend en gaven uitzigt op een ruimen oogst. — Erwten en paardenboonen, ofschoon de laatste eenigzins van de luis leden, beloven goed. — Aardappelen. De aardappelen-ziekte openbaarde zich later en minder algemeen dan vroeger. Van daar dat de vroegrijpe een buitengewoon goed beschot opleverden en de knol van betere hoedanigheid was, dan hij in de laatste jaren gevonden werd. In de latere soorten is echter in verschillende streken de ziekte vrij hevig gevallen, en de aanhoudende regens schijnen die zeer te hebben bevorderd, zoodat ze ook reeds spoedig den knol aantastte en veel deed verloren gaan. Uit enkele gemeenten werd daarentegen nog in het begin dezer maand gemeld, dat er weinig sporen van ziekte werden aangetroffen, en men een voordeelig gewas te gemoet zag. — Knollen en spurrie, eerst na de rogge en dus door de late inzameling van deze laat uitgezaaid, konden nog niet met zekerheid worden beoordeeld. — De wortelgewassen waren voordeelig. — Evenzeer de klaver, waarvan het verbouw van jaar tot jaar toeneemt. — Gras en hooi waren overal slechts middelmatig. Het gras kwam door het koude voorjaar zeer laat aan, en in mei waren vele landen nog weinig bezet. Het hooi, schoon goed gewonnen, was hoog in prijs. Langs de rivieren ging, door het buitengewoon hooge zomerwater, veel verloren. — Warmoezerijen waren uitmuntend, doch de vruchtboomen leverden zeer weinig. Zij leden door nachtvorst en rupsen, en vooral de perenboomen in zoo erge mate, dat zij bijna geen vrucht dragen.

Burgerlijke Stand.

ROTTERDAM den 3 October.

OVERLEDEN: G. Lagewaert, wed. J. Maas, 92 j. — J. Droog, vrouw van F. Lamee, 52 j. — A. W. Diehle, d., 1 j. — J. J. de Wit, z., 2 j. — N. de Man, wed. A. van der Heiden, 61 j. — C. ander Brugge, d., 4 m.

BEVALLEN: R. ter Veen, geb. Block, levenl. z. — M. A. Peskens, geb. Verhey, z. — J. Lamberst, geb. de Bruin, d. — F. de Hard, geb. van Teeffelen, d. — M. Komen, geb. Klop, z. — C. J. Brand, geb. Schellinck, z. — J. J. van Renswoud, geb. van Aart, d.

230ste Staats-Loterij.

Prijzen van ƒ 100 en daarboven.

Vijfde Klasse, 8ste Lijst. N.° 14145 ƒ 50000; N.° 18392 ƒ 1000; N.° 16010 ƒ 400; N.° 12850 en 13568 ieder ƒ 200; N.° 1613, 2630, 4931, 5041, 5144, 5566, 8136, 8361, 9532, 9681, 10112, 11550, 12486, 12431, 14385, 15125, 15883, 19388 en 19612 ieder ƒ 100.

Zeetijdingen.

Nederland.

HELLEVOETSLUIS 3 oct. Gearriveerd Zr. Ms. kotter VLINDER, stuurman Noordzij, v. Texel; *Liverpool Packet*, Giacobbe, v. Messina; *Queen*, Amos, v. Liverpool; *Susannah*, Darnell, van Boness; *Robert & Margaret*, Henry, v. Newcastle; *Georgiana*, Moore, van Middlesbro'; *Garland* (st.) v. Douvres; *Levant* (st.) van Havre; *Geertruida*, Zoutman, v. Bergen, en *Warrior* (st.) van Stettin. — Vertrokken *Hollander* (st.) n. St. Petersburg, en *Cygnet*, Johnston, n. Grangemouth. — Terug uit zee *Niessina Beerta*, Boer, als bijlegger, zijnde in aanzeiling geweest met de stoomboot *Levant*, en hebbende daardoor schade aan het voorschip bekomen. De wind Z. — Z. O.

ZEILKLAAR te HELLEVOETSLUIS *Louisa Jacoba Johanna*, Draijer, n. Hong Kong via Cardiff; *Watergeus*, Kramer, n. Batavia; *Brederode*, Schoolwerth, naar Akyab via Hartlepool, en *Arlette*, Mériel, naar Santander.

BRIELLE 3 october. Gearriveerd *Fijenoord* (st.) van Londen; *Ocean Queen* (st.) en *Sea Gull* (st.), beiden van Hull; *Aurora*, Rasmussen, van St. Petersburg, en *Sophia*, Möller, van Dantzig. — Vertrokken *Gezina*, Banting, op avontuur (wel in zee); *Elizabeth*, Barter, naar Penrhyn; *Maasstroom* (st.) naar Hamburg; *City of Boulogne* (st.) en *Giraffe* (st.), beiden n. Londen. Z. — Z. ten O.

MAASSLUIS 3 october. Gisteren na posttijd zeilden nog in zee *Marianne*, B. B. Vlas, n. Dantzig; *Barbara*, J. Cohen, n. Newcastle, en *Leader*, W. Scarpe, n. Sunderland. — Heden vertrokken *Regina*, H. H. Koop, n. Drammen; *Prince of Saxe Coburg*, J. Wallace, en *Hannah*, J. Hendry, beiden n. Newcastle; *Amici*, G. Sawyer, n. Goole, en *Luna*, W. Eleanor, n. Sunderland. — De gisteren als vertrokken gemelde schepen zijn, met uitzondering van de *Energy*, *Bergens Pacquet* en *Agnes*, wel in zee gekomen; de wind Z. W.

BROUWERSHAVEN 3 october. (Z. ten W. — Z.) Vertrokken *H. Liduina*, Lommerse, n. Schiedam (per *Brouwershaven*).

TEXEL 2 oct. (O. Z. O. — N. O.) Gearriveerd *Lion* (st.) v. Londen; *Minister Thorbecke* (st.) v. Hull, en 2 *Brödre*, Larsen, v. Drammen. — Vertrokken Zr. Ms. kotter DE VLINDER, stuurman A. Noordzij, naar Hellevoetsluis; *Wilhelmina Frederika*, J. C. van der Veer, naar Suriname; *Giovanni Leopoldo*, Stuparich, naar Syra; *Luba*, C. Jansen, naar Triest; *Johannes*, ter Poorten, naar Civita Vecchia; *Jan Visser*, Driest, en *Willem Eggerts*, Faber, beiden naar Napels; *Nicot*, Amesz, n. Genua; *Maria Reifina*, de Groot, naar Oporto; *Belen*, Alvarez, n. Bilbao; *Remelia Johanna*, Stuimer, en *Aurora*, Vaalman, beiden n. Nantes; *Visscherij*, Gunter, *Vriesland*, Boontje, en *Jonge Antje*, van 't Veer, alle drie n. Londen; *Jonge Dirk*, van Duin, n. Rochester; *Sieka*, Douwes, n. Jersey; *Dorothea*, van der Kolk, n. Cardiff; *Vrouw Martha*, Corporaal, en *Kitty*, Butcher, beiden n. Newcastle; *Dauntless*, Wilkinson, n. Sunderland; *Burgemeester Huidekoper* (st.) n. Hull; *Twee Gezusters*, de Jong, naar Yarmouth; *Ondine* (st.) n. St. Petersburg; *Hansens Minde*, Lyngaas, *Soeblomsten*, Petersen, *Nor*, Bang, *de Vrede*, Bruun, *Twee Vrienden*, Berg, en *Anna Margaretha*, Walloe, alle zes n. Noorwegen.

VLIE 27 sept. Vertrokken *Otto*, Priegnitz, *Zenith*, Conn, *Luna*, Clausen, en *Julie Moses*, Muswick, alle vier n. Newcastle; *Robert Stride*, Cuthbert, n. Seaham; *Georgine*, Jahnholtz, naar Engeland; *Drie Gebroeders*, Fenenga, n. St. Petersburg; *Catharina*, de Boer, n. Riga; *Maria*, Dijk, n. Koningsbergen; *Adriana*, Mos, n. Stettin; *Anne Margrethe*, Nielsen, n. Kopenhagen; *Concordia*, Hendriksen, *Hillechina*, de Cock, *Drie Gezusters*, Bart, *Enigheden*, Christensen, *Julie*, Larsen, *Frits & Betsy*, Stuit, *Agatha*, Schuur, *Lougen*, Nielsen, *Vrouw Margaretha*, Onnes, *Roelfina*, de Jonge, *Martha*, Nieboer, *Frederik Hendrik*, Visser, en *Maria Margaretha*, Jansen, alle dertien n. Noorwegen; *Harburg* (st.) n. Harburg; *Jacob Jan*, Moenes, naar de Noordzee; *Regina*, van Dulnen, *Elisabeth Maria*, Wever, en *Susanna*, Uffen, alle drie op avontuur.

VLIE 1 oct. Gearriveerd eergisteren nog *Lord John Russell* (st.) v. Londen, en *Nicoline*, Hansen, v. Dantzig; gisteren niets; heden *Hendrik Pieter*, Vil, van St. Petersburg. — Vertrokken eergisteren nog *Goede Hoop*, Haijer, n. Frederikstad, en *Königin Marie* (st.) n. Harburg; gisteren niets; heden *Jantina*, Kwinr, naar Dantzig; *Twee Gebroeders*, Doyen, n. Bremen, en *Ceres*, Huizinga, n. Engeland.

Het schip *Stephens*, kapit. Thompson, van de Clyde n. Amsterdam, is den 28 sept. zwaar lek en met uitgeputte bemanning te TERSCHELLING binnengebragt, zijnde 10 dagen in zee lek en de pompen onophoudelijk aan den gang geweest.

ZIERIKZEE 1 oct. Vertrokken *Rambler*, Muir, naar Newcastle.

VLISSINGEN 2 october. Voor Antwerpen bestemd zijn op de Schelde gearriveerd *American*, Lawson, van Akyab, en *Glory*, Lebas, van Moulmein.

Buitenlandsche Havens.

Aangekomen:

Te KONSTANTINOPEL 15 sept. *Zeevaart*, Meijer, v. Berdiansk, (is den 18 dito n. Queenstown vertrokken). — Op de ELVE 30 sept. *Zwei Gebrüder*, Dieckmann, en *Hamburg*, Boye, beiden v. Amst., *Nooit Gedacht*, van der Meulen, en *Hendrika Sieberdina*, Kraan, beiden van Steenwijk. — Te BREMERHAVEN 30 september *Kepler*, Wiegman, van Batavia. — Te KIEL 30 sept. *Provincie Drenthe*, Beekman, en *Gezina*, Pronk, beiden v. Petersburg. — Te WISMAR 25 sept. *Leentje Dost*, Rasker, v. Sleeswijk, *Eendragt*, Kamminga, en *Catharina*, Duintjer, beiden van Antwerpen. — Te BOLDERAA 25 sept. *Johanna Jacoba*, Fick, van Swinemunde, en *Johanna*, van der Baan, van Liverpool; 26 dito *Jantina*, Strating, *Engelina Jacoba*, de Groot, en *Antje Witsenborg*, Hangelbroek, alle drie van Amst., *Groot Zeewijk*, Homan, van Liverpool, *Maria Beerta*, Roosjes, van Bristol, en *Margaretha*, Korte, van Zwolle; 27 *Grossherzogin Alexandrine*, Heuser, van Schiedam, *Hillechina*, de Vries, van Londen, *Grunus*, van Driesten, van Falmouth, *Iduna*, Roskamp, v. Amst., en *Jeanne Marie*, Kolle, v. Rostock. — Te SANDHAMN 26 sept. *Gezina Hendrika*, Breeland, van Petersburg. — Te KOPENHAGEN 29 sept. *Hendrika Margrietha*, Korte, van Antwerpen.

UITGEKLAARD: Van VENETIE 22 sept. *Helena Brons*, van Emmen, naar Rotterdam.

Te VENETIE werden den 24 sept. beladen *Jantje Berg*, van Driesten, naar Londen, en *Adelaide*, de Haan, naar Antwerpen.

LAESOE 27 sept. Het everschip *Emanuel*, kapit. Kruse, met stukgoederen van Amst. naar Aalborg, is in den afgeloopen nacht, eene mijl N. van het eiland, op circa 5 vadem water gezonken, doch het volk gered.

Engeland.

Te GRAVESEND gearriveerd 1 oct. *Hebe*, Kievyt, v. Calcutta. Te ROCHESTER 1 oct. *Robert & Elizabeth*, Hobart, v. Rotterd. Van DEAL vertrokken 2 oct. *Loevestein*, Bödeker, n. Batavia. Van LIVERPOOL 1 oct. *Jacoba*, van der Plas, n. Amst. Van SWANSEA 1 oct. *Merit*, Harman; — van POOLE 1 oct. *Kate*, Couth; — van SUNDERLAND 30 sept. *Leo*, Doughty, en van BONESS 30 sept. *Annabella*, Clark, alle vier n. Rotterdam.

Te HULL gearriveerd 29 sept. *Mina*, de Jong, van Amst. — Te HARTLEPOOL 29 *Don*, Lonsdale, en *Petrel*, Bunting, beiden v. Rott.; 30 *Stag*, Duxford, van Schiedam. Te SUNDERLAND 29 *Samuel & Sarah*, Robson, *One*, Farrow, en *North Esk*, Tully, alle drie van Rott., en *Alma*, Moore, van Schiedam. Te SHIELDS 29 *Ann*, Booth, van Dordrecht, *Brothers*, Hogg, *Mary*, Oliver, *Isabella*, Harley, *Lucy*, Oliver, *Jacoba*, Schultz, en *Sabina*, Martin, alle zes van Rott., *Wansbeck*, Fairbairn, *Lord Farnham*, Taylor, en *Eleanor*, Watson, alle drie v. Schiedam. Te LEITH 29 *Baudina*, Munneke, van Harlingen. Van CARDIFF vertr. 27 *Jason*, Eisenbart, naar Amsterdam.

Het schip *Jacoba Carolina*, kapit. Snoek, van Taganrog te FALMOUTH binnen, is den 30 sept. op bekomen order n. de Clyde verzeild.

Te PLYMOUTH uit zee teruggekomen 1 oct. *Cornelia*, Jaski, naar Batavia, en *Libra*, van Os, naar Konstantinopel, beiden van Amsterdam.

Het schip *Jetskelina Wija*, kapit. Doornbosch, van Triest naar Hamburg, te DOUVRES binnen, heeft den 30 sept. de reis voortgezet.

Ter reede van DEAL binnengeloopen 1 oct. *Tekelina Hendrika*, Borst, van Newcastle naar Livorno.

BRIDLINGTON 30 sept. Het schip *Herman Eduard*, kapit. Renneberg, v. Archangel n. Rotterdam, is alhier lek en met ingestooten boeg binnengeloopen, zijnde aangezeild.

Gepraaid:

Den 1 september, op 10 gr. 30 min. NB. en 24 gr. 25 min. WL., *Christina Agatha*, P. Esink, van Amsterdam naar Batavia.

Cargalijsten.

Rotterdam.

BATAVIA, SOERABAIJA en PASSAROEANG, Rotterdam, Vis. — 6230 b. Koffij, 2550 kranj. Suiker, 1150 sch. Tin, 70 k. Duiten, 1060 k. Thee, 175 fard. Kaneel, 60 pic. Verwhout en 2917 boss. Bindrotting, NHM.

BATAVIA, Vier Gezusters, van Breen qq. — 4060 b. Koffij, 2368 kranj. Suiker, 883 sch. Tin, 75 pic. Verwhout en 674 boss. Bindrotting, NHM.

LONDEN, Patience, F. Day. — 1310 z. Rijst, Order.

Middelburg.

BATAVIA, Pictura, R. J. Scholten. — 10640 b. en gonj. Koffij, 1745 sch. Tin, 509 boss. Bindrotting, 130 k. koperen Duiten en 50 pic. Verwhout, N. H. M.

In lading liggende Schepen.

Te Rotterdam:

KAAP HAITI, het extra snelzeilend Hanoversch Barkschip *Verden*, kapit. *C. W. Kopperman*. Adres bij *Kuyper, v. Dam en Smeer*.

KONINGSBERGEN, het Deensche Schoenerschip *Ane Catharine*, kapitein *P. Claussen*. Adres bij *Kuyper, van Dam en Smeer*.

St. PETERSBURG, het Deensche Schoenerschip *Courier*, kapitein *H. A. F. Thomsen*. Adres bij *Kuyper, van Dam en Smeer*.

TRIESTE, het snelzeilend Nederl. gekoperd Schoenerschip *Eduard*, kapit. *L. de Boer*. Adres bij *Kuyper, van Dam en Smeer*.

VALPARAISO, het extra snelzeilend Nederlandsch gekoperd Fregatschip *Oldenbarneveld*, kapitein *A. Meyboom*. Adres ten kantore van *Kuyper, van Dam en Smeer*.

Te Amsterdam:

BOMBAY, het Nederl. gekoperd Barkschip *Alida Maria*, kapitein *J. de Vries*. Adres ten kantore van *Kuyper, van Dam en Smeer*.

Beursberigten.

MADRID den 2 October.

Spanje 1¼ pc. 25¼; dito 3 pc. 40.

PARIJS den 3 October.

Frankrijk 3 pc. 67. 80. Spanje 1¼ pc. 24⅜; Binnenl. 3 pc. 39¼.

LONDEN den 3 October.

De Geconsolideerden 3 pc. 93¼ a ½. Rusland 5 pc. 107; dito 4½ pc. 96. Spanje 1¼ pc. 24½ a ¾; dito Buitenlandsche 3 pc. 42 a 43. Mexico 3 pc. 22⅜ a ⅞; Grenada 3 pc. 23 a ½. Holland 4 pc. 96, dito 2½ pc. 64¼.

WEENEN den 2 October.

Nationale Metalliek 5 pc. 83½. Metalliek 5 pc. 82⅛. Wissel Londen ƒ 10. 10. Zilver ƒ 6¼.

ANTWERPEN den 3 October.

Belgie 2½ pc. 55. Spanje 1¼ pc. 23 13/16 a 24⅛; idem Binnenl. 3 pc. 38¾ a 39. Metalliek 5 pc. 79 a 79¼. gebl. 79¼.

AMSTERDAM den 3 October.

			Laagste koers.	Hoogste koers	Geblev. koers.
NEDERL., Werkelijke Schuld	2½	pCt.	62¼	62¾	62 11/16
» dito dito	3	»	74⅝	74¾	74¾
» dito dito	4	»	93⅞	94	93⅞
» Amort.-Syndicaat	3½	»	90½		
» Handel-Maatschappij	4½	»	132		
» O. I. Leening	4	»	93½		
» Leen. Holl.-Spoorweg	4½	»			
» Rijn-Spoorweg	4½	pCt.	99		
» Maatsch. v. Weldadigh.	4	»			
FRANKR., Certificaten	3	»			
RUSLAND, Obl. bij *Hope & Co.*	5	»	103	103½	103⅛
» dito dito 1828/29	5	»	102½		
» Cert. dito 1831/33	5	»	91¾	91⅞	
» dito dito 1840	4	»	84¾	84⅞	
» dito bij *Stieglitz*	4	»	84½	84⅝	
» dito » dito Nieuwe	5	»	93¼	93½	93⅜
» dito » dito 1855 dito	5	»	95	95¼	95 3/16
» dito te Londen	4½	»	93½		
» Certific. van Assign.	6	»	63½		
» Inschr. dito	6	»			
POLEN, Aand. 1835, fl. 500		ƒ	154½	154½	
» Obligatien	4	pCt.	78½		
SPANJE, Buitenlandsche	1¼	»	24⅛	24¼	24 3/16
» dito	3	»	42⅛	42 3/16	
» Binnenl. a ƒ 6000	3	»	38 3/16	38 9/16	38½
» Amortisable Schuld			6⅝		
» Bewijzen van Coupons			5½	5 9/16	
OOSTENR., Obl. bij *Goll & Co.*	5	pCt.			
» dito dito	4	»			
» dito Metall. Oude	5	»	75	75½	75½
» dito Nieuwe het te Amst.	5	»	84½	84¾	84⅝
» dito Nation. Metalliek	5	»	76⅜	76¾	76⅝
» dito Metall.	2½	»	38⅞	39 1/16	38⅞
» Weener Aand. fl. 250	4	» ƒ			
BELGIE, Certificaten	2½	»			
» dito bij *Rothschild*	2½	»	50⅜		
PORTUG., Oblig.	3	»	44	44 3/16	44⅛
» dito Uitgest.		»			
VENEZ., Obl.	4½	»	33½	33½	
» Uitgest.	1¾	»	14⅛	14⅜	
GRENADA, Oblig.	3	»	21½	21⅞	
» Uitgestelde			7	7 1/16	
MEXICO, Oblig.	3	pCt.	21 1/16	21 7/16	
» dito. Onbepaalde.	3	»	21 1/16	21 7/16	

Rusland, Cert. bij *Stieglitz*, N. 4 pc., 83½. Pruiss. Aand. 1854, 3½ pc., 206 a 207. Brazilie, 1824, £ 100, 5 pc., 98½. id. 1839, £ 100 5 pc., 97½; id. 1843, £ 100, 5 pc., 97½. Ecuador 1855, 1 pc., 14 3/16 a 14½. Amerik. Bankactien 1 15/16.

De beurs was over het algemeen gunstiger gestemd; in Hollandsche 2½ pcts., in Oostenrijksche en N. Russische 5 psts. bij *Stieglitz*, had tamelijk veel handel plaats. Ook waren Spaansche, Grenada's en Mexicaansche tot hoogere prijzen zeer gevraagd. Geld op beleening en Prolongatie was ½ pc. lager gemakkelijk te bekomen.

Beleening 4½ a 5 pc. Prolongatie 5 a 5½ pc. Disconto 4½ pc.

Laatste prijzen ten 5 ure: Holland 2½ pc. 62⅝. Spanje 1¼ pc. 24⅛; dito Binnenl. 3 pc. 38½. Oostenrijk Metalliek, 5 pc. 75⅛.

ROTTERDAM den 3 October.

Nederlanden, Werkelijke Schuld, 2½ pc., 62⅝ l. k., 62¾ h. k., 62⅝ gebl. k.; idem, 3 pc., 74¾; idem, 4 pc., 94 l. k., 94⅛ h. k., 94 gebl. k. Spanje, Oblig. 1¼ pc., 24⅛. Rusland, Cert. bij *Hope en Co.*, 1798/1816, 5 pc., 102⅞; idem bij *Stieglitz*, 1855, 5 pc., 95⅛ l. k., 95⅜ h. k., 95⅛ gebl. k. Oostenrijk, Metalliek, 2½ pc., 39; idem, Rente te Amst., 5 pc., 84⅞ l. k., 85½ h. k., 84⅞ gebl. k.; Nationale, 5 pc., 76 11/16 l. k., 76 15/16 h. k., 76¾ gebl. k. Mexico, Onbep. 3 pc., 21½. Ecuador, Nieuwe £ 100, 1 pc., 14⅜; idem, Onbep. 1 pc., 14 3/16.

Ook heden opende de beurs in eene willige stemming, doch verflaauwde langzamerhand, en bleven de meeste fondsen op de slotprijzen van gisteren met uitzondering van Nationale Oostenrijk en Rente Amsterdam, welke beide circa 1 pc. hooger blijven.

Speciekoers.

AMSTERDAM den 2 October.

Gouden Specien per Stuk.

Nieuwe Dukaten	ƒ — —	a	ƒ — —
Oude Gerande dito	- 5.55	»	- 5.65
Tien Gulden Stukken	- 9.75	»	- 9.85
Wigtig Engelsche Sovereigns	- 11.70	»	- 11.80
» Pistolen	- 9.60	»	- 9.70
Nieuwe Louis d'Or	- — —	»	- — —
Stukken van 20 Francs	- 9.30	»	- 9.40
Baren Goud en Specie a ƒ 1442.60 per N. ℔ fijn	- 10½	a	ƒ 10¾ pCt.

Zilveren Specien per Ned. ℔ fijn.

Fijne Drittels	- — —	a	ƒ — —
» Baren 1000/1000 a 950	- — —	»	- — —
Zilver van 900 a 300	- 104.20	»	- 104.70

Zilveren Specien per Stuk.

Pilaar-Piasters	- 2.55	»	- 2.60
Fransche Kroonen	- 2.70	»	- 2.75
Stukken van 5 Francs	- 2.33	»	- 2.36
Brabantsche Kroonen	- 2.65	»	- 2.70
Pruissische Daalders	- 1.74	»	- 1.77

Wisselkoersen.

AMSTERDAM den 3 October.

Hamburg	2 maanden 35$\frac{1}{16}$	geld.	Lissabon..	3 maanden	40¼	geld.
idem	zigt....... 35$\frac{3}{16}$	»	Porto.....	3 ———	40½	»
Londen..	2 maanden 11. 52½	»	Petersb...	2 ———	180	»
idem	zigt....... 11. 65	»				

ROTTERDAM den 3 October.

Londen...... 2 maanden ƒ 11. 52½, kort ƒ 11. 62½.
Hamburg.... 2 » - 34¾, » - 35¼.

Marktberigten.

SCHIEDAM den 3 October.

GRANEN. Verkocht: Rogge, 145/146 ℔ Archangel ƒ 267 6/w., ƒ 268 cont. Gerst, 131 ℔ Petersb. ƒ 293 6/w.; 129 ℔ Manheim ƒ 253 3/m.

MOUTWIJN	per Ned. Vat zonder Fust ƒ 24. 50	zonder de belasting.
JENEVER	» » » » » - 30. —	
AMST. PROEF....	» » » » » - 31. 25	

DORDRECHT den 2 October.

GRANEN, ZADEN enz. Jarige Zeeuwsche, Vlaamsche en Overm. Tarwe onveranderd. Nieuwe dito bij tamelijken aanvoer in de beste soorten prijshoudend, afwijkende en geringe tot iets lager prijs beter te verkoopen. Zomertarwe minder aangevoerd en tot genoteerde prijzen wel te plaatsen. Jarige Zeeuwsche, Vl. en Overm. ƒ 15. 50 a ƒ 16. 50, Nieuwe dito ƒ 14. 20 a ƒ 14. 80, Blaauwe en geringe ƒ 10. 70 a ƒ 12. 40, Nieuwe Zomertarwe ƒ 11 a ƒ 12. Rogge. Zeeuwsche, Vl. en Overm. meer aangevoerd en 10 c. lager verkocht. Zeeuwsche, Vl. en Overm. ƒ 8. 50 a ƒ 9. 20. Gerst. Winter en Zomer schaarsch en tot 20 c. hooger grif te verkoopen. Flakk. en Overm. Winter ƒ 7 a ƒ 7. 40, dito Zomer ƒ 6. 80 a ƒ 7. Spelt vond tot vorige prijzen van ƒ 3. 20 tot ƒ 4. 20 naar kwaliteit eenige vraag. Haver. Inl. Voeder weinig aangevoerd en tot 30 c. hooger zeer begeerd. Zeeuwsche en Inl. Voeder ƒ 2. 70 a ƒ 3. 20, dikke dito ƒ 4. 70 a ƒ 5. Boekweit zeer weinig getoond en tot hooger prijs gevraagd. Voor Noordbrab. is op 71 Ned. ℔ ƒ 275 besteed. Paardenboonen. De aangevoerde Overm. partijtjes zijn tot vorige prijzen, als het beste zakgoed a ƒ 7. 20 en de mindere van ƒ 5. 50 tot ƒ 6. 50 volgens droogte genomen. Duivenboonen. Jarige genoegzaam opgeruimd. De enkele aangevoerde nieuwe partijtjes hebben ƒ 7 tot ƒ 7. 80 naar kwaliteit opgebragt. Witte Boonen golden ƒ 10 tot ƒ 11. Bruine Boonen zeer verschillend in kwaliteit. De aangevoerde zijn van ƒ 10 tot ƒ 12. 50 naar kwaliteit verkocht. Blaauwe Erwten waren er weinig ter veil en vonden tot 50 c. hooger, als puik kokende van ƒ 9. 20 tot ƒ 9. 50 en de mindere van ƒ 8. 50 tot ƒ 9, goede vraag. Koolzaad met weinig handel tot vorige prijzen, als: puik Overm. zakgoed a £ 82 en mindere soorten van £ 75 tot £ 80 aan onze Olieslagers verkocht; op 9 vat in het najaar te leveren werd hetzelve op £ 86 gehouden. Zomerzaad door beter kwaliteit hooger verhandeld; mooi Overm. zakgoed tot £ 62 en mindere kwaliteit van £ 50 tot £ 60. Buitenl. Slaglijnzaad prijshoudend. 112 ℔ Riga Droyaner wederom a ƒ 325 verhandeld. Kanariezaad genoegzaam niet aangevoerd, noteren hetzelve ƒ 12. 50 tot ƒ 13. 50 naar kwaliteit waardig. Hennepzaad, Jarig Inl., mooije kwaliteit was a ƒ 260 gemakkelijk te koopen. Raapolie prijshoudend. Vliegend a ƒ 49 gedaan, te leveren in de maanden November en December, tot dien prijs aangeboden. Lijnolie schaarsch en begeerd. Vliegend a ƒ 42 en op 6 weken a ƒ 43 gedaan. Raapkoeken tot ƒ 2 hooger grif te verkoopen. Lijnkoeken ook minder gevraagd. Harde Raapkoeken per 1040 stuks ƒ 90 a ƒ 92, idem Lijnkoeken idem ƒ 105 a ƒ 110, zachte idem idem ƒ 120 a ƒ 140.

AMSTERDAM den 3 October.

GRANEN. Tarwe tot nagenoeg vorige prijzen met goeden handel aan consumtie: 128 ℔ O. with. Pools. ƒ 535; 128 ℔ N. dito ƒ 482; 124, 125 ℔ bonte dito ƒ 460; 128 ℔ N. Gelders. ƒ 435; 129 ℔ roode Nassaud. ƒ 445; 125 ℔ Witte dito ƒ 450; 128 ℔ bonte Pools. ƒ 473. Rogge stil: 120 ℔ Amerik. ƒ 285; 118 ℔ Archangel ƒ 252. Gerst in een doen: 101 ℔ N. Oldenb. Winter ƒ 220. Haver prijshoudend: 82 ℔ Dikke ƒ 147. Boekweit zonder handel.

ZADEN enz. Koolzaad najaar onveranderd, op het voorjaar £ ½ hooger, Deensch £ 79½; op 9 v. Olie, te leveren in Oct. £ 85½; in April £ 82. Lijnzaad prijshoudend: 105, 106 ℔ Arch. ƒ 320. Raapolie dadelijk onveranderd, op levering williger: op 6/w. ƒ 51½, vlieg. ƒ 50; 1 Nov. ƒ 49½ a ¼; 1 Dec. ƒ 49 a ½. Lijnolie hooger betaald: op 6/w. ƒ 42½, vlieg. ƒ 41; 1 Nov. ƒ 39½ a ¼; 1 Dec. ƒ 38 a ½. Hennepolie op 6/w. ƒ 46½; vlieg. ƒ 45. Raapkoeken per 1040 stuks ƒ 94 a ƒ 97. Lijnkoeken per 104 stuks ƒ 9½ a ƒ 14.

MIDDELBURG den 2 October.

GRANEN. Bij voortduring blijft de aanvoer van buiten uiterst gering, en ook uit Walcheren was er heden minder Graan dan voorgaande week ter markt, hetgeen men hoofdzakelijk aan de drukte der landlieden toeschrijft. Voor de meeste artikelen was tamelijk goede vraag. Koopers voor Tarwe waren lager gestemd, doch het ging zeer moeijelijk om onder vorigen weekprijs te verkoopen. Men kocht de N. Zeeuws. Tarwe ƒ 13. 40, ƒ 13. 25 a ƒ 13 naar deugd. Blaauwe en geringe ƒ 13, ƒ 12. 75 a ƒ 12. 50 per mud. Puike jar. Walch. Tarwe ƒ 17. 50, iets mindere ƒ 17; puike Nieuwe voor de zaai is ƒ 15 betaald. Puike Bak-soorten ƒ 14. 25 a ƒ 14, mindere en geringe ƒ 13. 25 a ƒ 13. Puike N. Rogge voor de zaai ƒ 9. 50, Bak-soorten ƒ 9. 25 a ƒ 9 naar deugd. Gerst was er nagenoeg weder niet ter veil; de puike Winter ƒ 7. 25, voor puike Zomer-Gerst zou gaarne ƒ 6. 75 betaald zijn. Nieuwe Walch. Witte Boonen ƒ 11 a ƒ 11. 50 naar deugd. Jar. dito kon men aan ƒ 10 en ƒ 9. 50 koopen. N. Bruine Boonen ƒ 12. 80 a ƒ 13. 25 naar kwaliteit, dito Paardenboonen nagenoeg niet ter veil, men heeft de aanzijnde van ƒ 7. 50 tot ƒ 7. 75 naar kwaliteit gekocht. Walch. Groene Erwten ƒ 9. 15 a ƒ 9. 10, mindere ƒ 8. 75; groote Erwten ƒ 10. 25, ƒ 10 en ƒ 9. 75 naar deugd. Zeeuws. Erwten nagenoeg niet ter veil en ƒ 8. 50 a ƒ 8. 25 gekocht. Koolzaad meer gevraagd; voor de puike soort is ƒ 16, enkeld ƒ 16. 10 a ƒ 16. 20 betaald, mindere soorten ƒ 15. 50 a ƒ 15 naar deugd. Zomer Koolzaad niet gevraagd. Raapolie ƒ 52, Patentolie ƒ 54 en Lijnolie ƒ 44. 50 per vat.

Handelsberigten.

ROTTERDAM den 3 October.

RIJST. Uit de eerste hand afgedaan ca. 1900 b. Java per *Electra* tot ƒ 9.

TABAK. Afloop der op heden alhier gehouden veilingen: Van de 152 pakken Manilla zijn 71 kav. verkocht van 63 tot 134 c. en 5 kav. opgeh. van 65 tot 114 c.; — van de 58 pakk. Ukraine zijn slechts 3 kav. verk. van 17½ c. tot 25 c., terwijl de overige 13 kav. niet zijn geveild; van de 109 p. Java zijn slechts 6 kav. gegeveild, en opgeh. van 32½ c. tot 55 c.; — de 21 k. Seedleaf zijn opgeh. van van 26 c. tot 35 c.; — van de 165,000 stuks Manilla Sigaren n.° 2 zijn 14 kav. verk. tot ƒ 33, 1 kav. heeft ƒ 35 opgebragt, 5 kav. zijn tot ƒ 33 opgehouden en de laatste 13 kav. niet geveild; — van de 30,000 st. Manilla Sigaren n.° 3 zijn slechts 3 kav. geveild en tot ƒ 24 opgeh.; — van de 134 pakk. Visayas Manilla Tabak is kav. 2 verkocht tot 115½ c., eenige kav. opgehouden van 32½ tot 80 c. en het overige niet geveild; kav. 1 is opgehouden tot 130 c.

AMSTERDAM den 3 October.

Gisteren zijn in veiling verkocht 42 k. CEDERAPPELEN tot ƒ 28 a ƒ 47 en 3 k. PALMSTOKKEN tot ƒ 10 a ƒ 14; de 69 b. KOMIJN werden tot ƒ 17½ opgehouden.

LONDEN den 2 October.

KOFFIJ. Plantation Ceylon weder tot volle prijzen verhandeld met buitengemeen vele omzettingen op 60/ a 67/ voor fijn a fijn ord.; 100 b. St. Domingo goed ord. vonden koopers tot 53/. — RIJST. Ballam ferm; van 5700 b. in veiling aangeboden vonden 500 b. koopers tot 9/, 9/6 a 10/ voor goede kwal.; het restant werd opgehouden, doch later weder iets onder dezen prijs opgeruimd. — KATOEN. Gisteren vonden 400 en heden 100 b. koopers. — PEPER stil. Half zwaar gezond Malabar werd opgehouden tot 4⅞ a 5 d. — SALPETER. Tot volle prijzen zijn gedaan 1232 z. midd. grijs 8½ ℔ tot 33/6, 10½ ℔ tot 33/ a 33/6, 9½ ℔ tot 33/. — INDIGO. Sedert het berigt per telegraaf uit Indië, dat de oogst niet grooter zou zijn dan 100,000 maunds, is er meer vraag gekomen en 2 a 300 k. vonden koopers tot 3 a 6 d. avans. Houders blijven teruggetrokken. — METALEN. IJzer flaauw op 69/ a 69/3. Tin ferm: Banca 134/ a 135/. Zink: hiervan werden 25 t. verkocht tot £ 28. — OLIEN. Lijn in loco 40/6, op de eerste veertien dagen 39/6. Raap zonder verandering. Ceylon Kokos op 46/; dito Palm stil. — TALK. Op de plaats P Y C met koopers op 51/, op de drie laatste maanden 49/6. — SUIKER. Ruwe. Heden hebben geene veilingen plaats gehad. Voor uitvoer werden Mauritius soorten zeer gevraagd. Ook voor de raffinaderijen had meer vraag plaats, doch de houders bleven teruggetrokken. In Geraffineerd heeft almede verbetering plaats gehad.

LIVERPOOL den 1 October.

KATOEN. Vaste markt met goede vraag, zonder prijsverandering. Verkoopen 8000 b., waarvan 1000 b. op speculatie en voor uitvoer; men noteert thans Maranham 6⅝ a 6⅞ d., Bahia 6½ a 6⅝ d., Egyptische 6½ a 9½ d., Suratte 4⅞ a 5½ d. — RIJST. Heden zijn gedaan 6000 z. Necransie tot 10/6 en 1400 z. Bengaal tot 10/ a 11/. — SAGO. Parel. Heden vonden daarvan 100 k. koopers tot 29/3 per cwt. — SALPETER. In veiling werden verkocht 150 z. tot 30/ a 34/6. — SUIKER zonder verandering.

ANTWERPEN den 3 October.

KATOEN. Heden werd de verkoop bekend van 145 b. Louisiana per *Adirondack*. — RIJST. Tot ƒ 7 werden eenige honderden z. uncleaned Arracan omgezet en ca. 400 dito mooije gepelde kwaliteit tot fl. 8½. — TABAK. Sedert de laatste 8 dagen werden uit de eerste hand 84 v. Virginie verkocht en 50 dito teruggekocht. — HUIDEN. De markt is zeer ferm, doch de voorraad klein, hetwelk grootere zaken belemmert. In de laatste 8 dagen zijn omgezet 1200 gez. en eenige gedroogde B.-A. — HONIG. Tot gesouteneerde prijzen werden heden alleen 11 f. Havanna en 6 f. Bretagne soorten omgezet. — TALK met omzettingen van ca. 3000 kil. — SUIKER. Ruwe. Heden werd verhandeld een gedeelte van 233 k. Havanna per *Salven Virgen Maria*. Geraffineerd. Hiervan vonden heden voor ca. 150/m. kilo R. B. B. koopers. — GRANEN. Tarwe en Rogge onveranderd. Kleine partijtjes Cubanca Tarwe zijn betaald met fl. 14¼ a 14½ en voor blanke Amerik. Tarwe fl. 18½ per 80 kilo. Voor Zeeuwsche Gerst is besteed fl. 8$\frac{13}{16}$ per 62 kilo. Lijnzaad goed gevraagd. Disponibele Berdianski gold fl. 14¼ a 14½. Voor eerste kwaliteit zeilende biedt men fl. 14. Een klein partijtje dezer soorten is tot geheimen prijs verkocht.

HAMBURG den 1 October.

KOFFIJ in dezelfde stemming. — GRANEN zonder omgang. — RAAPOLIE op Oct. 30½ a 31 mk., op Mei 29 mk. — DISCONTO 8½ pc. p. en 9 pc. g.

DANTZIG den 29 September.

GRANEN. De geldschaarschte oefent over het algemeen hier haren invloed uit, hetwelk de eenige reden is, er niet meer omgaat. Men betaalde voor 118, 120 ℔ ord. nieuwe 480 fl.; 126, 127 ℔ Oude bonte Poolsche 600 fl., en 129 ℔ ligt bonte 690 fl. Rogge gedrukt: 120 ℔ 65 sgr. per sheff. — SPIRITUS flaauw. — HARING. Schotsche zeer gezocht op 12¼ rth.

ST. PETERSBURG den 19/26 September.

TALK. Hoewel de zaken van weinig belang zijn blijven de prijzen ferm. — POTASCH nagenoeg zonder voorraad. Reeds 27 r. is geboden om aangegane verkoopen te dekken. — HENNEP op de plaats gedaan tot r. 27, doch niet meer onder r. 28 te verkrijgen. — GRANEN. Rogge stil op r. 6 a 5½. Tarwe daarentegen gevraagd. Cubanca is betaald met r. 11. Lijnzaad, mooije kwal., betaald met r. 10. — WISSELKOERS. Londen 38¼ a 38⅜. Amsterdam 188½ a 190. Hamburg 34½ a 34$\frac{9}{16}$. Parijs 405 a 510.

NEW-YORK den 17 September.

KATOEN. De handel hierin blijft levendig. Verkoopen ca. 1000 b. middling, 11⅞ c. voor Mobile en 12 c. voor New-Orleans.

NEW-ORLEANS den 17 September.

KATOEN. Men noteert middling 11¼ a 11½ c.

MOBILE den 16 September.

KATOEN. Middling wordt genoteerd op 11¼ c.

Advertentien.

Te Rotterdam, bij
ARRENBERG & VAN REYN.

HANDELINGEN

VAN DEN

GEMEENTERAAD VAN ROTTERDAM.

BIJBLAD,

behoorende bij de **Rotterdamsche Courant** *van Zaturdag 4 October 1856, n.° 236.*

AVONDZITTING

van DONDERDAG 2 OCTOBER 1856.

(*Vervolg.*)

Dat wij het zonder voorkennis zouden hebben gedaan, kunnen wij wel als eene onverdiende beschuldiging voorstellen; immers spreekt de concessie, behoudens nader te geven voorschriften van Burgemeester en Wethouders. Wij hebben aan Burgemeester en Wethouders behoorlijk bij request kennis gegeven, dat wij voornemens waren en dien ten gevolge toestemming vroegen, tot den opbouw onzer inrigting, met overlegging der teekeningen, volgens gebruik. Hierop volgde eene gunstige dispositie met eenige bepalingen omtrent schuttingen, lassen van bindten, plaatsen van stoomwerktuigen, enz., enz., benevens het behoorlijk verlengen van vloeibuizen en riolen van die erven, welke door onze aandamming in het ongereede geraakten. Hadden Burgemeester en Wethouders verlangd door meerdere teekeningen beter ingelicht te worden, of beter zich op de hoogte gebragt te zien, dan was het — naar onze bescheiden meening — toen de tijd geweest; dat men zich alstoen volkomen op de hoogte van het plan beschouwde, vermeenen wij wel uit den geest van het antwoord op het door ons destijds ingeleverd request te kunnen afleiden. Dat Burgemeester en Wethouders niet zouden geweten hebben dat wij een' tweeden bassin wilden graven, kunnen wij moeijelijk aannemen, moreel althans beschouwd onmogelijk, want al bleek dit zelfs niet uit eenige bij Burgemeester en Wethouders ingekomen stukken, dan toch vermeenen wij ons op het navolgende gerustelijk te mogen beroepen. Om tot de aandamming, ontgraving en het leggen van den daarbij benoodigden dam in den Singel te geraken, moesten wij hierover bij het collegie van *Schieland* ons bij request wenden. Het eerst daartoe ingezonden request, als geene genoegzame inlichting gevende, werd ons door dit collegie teruggezonden, met verzoek onze aanvrage meer bepaald door eene teekening te verduidelijken. Hieraan is door ons onmiddellijk gevolg gegeven, niet alleen door eene teekening waarop het tweede door ons gegraven bassin duidelijk werd aangewezen, maar zelfs door berekening in cijfers aangetoond, hoeveel grond men aandamde en hoeveel grond men tot water maakte. In dit collegie nu van *Schieland* hebben de heeren mr. *A. T. Prins* en *F. van Vollenhoven* als hoogheemraden zitting; beide deze heeren zijn Wethouders onzer gemeente, de eerste tevens belast met het voorzitterschap in de commissie van beheer over de gemeentewerken, en niettegenstaande dit feit, moeten wij lezen „*eigendunkelijk*," grond in water en water in grond te hebben veranderd. Beide heeren mogen, en teregt, welligt willen beweren dat *ex-officio* deze zaak afgescheiden moet worden van de verschillende betrekkingen waarin zij geplaatst zijn, als eerlijke mannen kunnen of mogen zij ons echter niet verdenken van op zijn minst genoemd hoogst vreemde handelingen te hebben gepleegd. Voegen wij hier nu nog onze meening bij, dat de erfpachter van eenen grond het vrij en onbepaald bezit en gebruik van den aan hem afgestanen grond bezit, alleen onder verband, denzelven na het verstrijken van den termijn aan den uitgever in zoodanigen staat ter hand te stellen, als hij dien heeft ontvangen bij de aanvaarding, dan mogen wij wel vragen, of in deze, door ons, zoo willekeurig, zoo vreemd is gehandeld.

Men legt ons ten laste van zonder voorkennis van den vorm, bij de concessie bepaald, te zijn afgeweken, door den afgeronden gevel aan den hoek van den oost en zuidgevel afgeplat te hebben gemaakt. Uit de aan u ed. achtb. voorgelegde stukken door Burgemeester en Wethouders zal wel het tegendeel gebleken zijn, daar op de beide teekeningen, welke ons request vergezelden, dit zeer duidelijk stond uitgedrukt. De bewering, als zouden wij Burgemeester en Wethouders daarin vergaauwd hebben, wordt door de datums van het request en het daarop bekomen antwoord genoegzaam wederlegd. Moge al de bewering van Burgemeester en Wethouders gedeeltelijk opgaan dat zij geene genoegzame kennis bezaten, om dit verschil van eenen ronden of schuinen hoek te kunnen ontdekken, dit mag of kan men van de commissie van beheer, als zoodanig ook in verband beschouwd met de ambtenaren die hen bij het indienen en beoordeelen der plannen ter zijde staan, geenszins aannemen of veronderstellen. Maar in alles aannemende, dat hier niet op gelet is, moet men toch den bouwmeesters de schuld niet geven of den schijn op hen werpen, van dit ter sluiks te hebben willen doen, te meer daar nimmer eenige aanmerkingen daarover zijn gemaakt, noch door Burgemeester en Wethouders, noch door de commissie van beheer, noch door rooimeesters, noch door den directeur, welke beide laatsten door hunne herhaalde tegenwoordigheid tijdens de bouwing tegen eene platte zijde nimmer eenige bedenking geopperd hebben, tot dat bij gelegenheid van de overige zaken ook deze hoek ter sprake is gekomen.

Uit de u ed. achtb. voorgelegde stukken door Burgemeester en Wethouders zal het blijken dat er door ons verzet heeft plaats gehad omtrent de voorschriften en bepalingen welke door hun ed. aan ons werden gegeven, bij het antwoord, op het door ons ingediende request om met de bouwing te mogen aanvangen, doch welk verzet, blijkens overgelegde stukken, door ons niet is volgehouden, geenszins omdat wij ons van verkeerde beschouwingen hadden overtuigd, maar geheel onverpligt, alleen om in deze zoowel de geïnteresseerde buren genoegen te geven, en het Gemeentebestuur te ontslaan van de voor hun ed. achtb. onaangename en lastige klaagtoonen van sommige daarbij geïnteresseerden. Ook over dit feit achten wij ons verpligt onze gevoelens te moeten kenbaar maken, ten einde onze handelingen daaruit te kunnen beoordeelen.

Naar onze meening bevatte de afstand van grond enz., ons bij de concessie door den Raad verleend, al de voorwaarden en verpligtingen, welke wij te vervullen hadden, en konden naar onze overtuiging Burgemeester en Wethouders ons geene verpligtingen van verlenging en onderhoud enz., van sommige *in* of *op* den grond zich bevindende pijpen of riolen, opleggen, daar zulke bepalingen als conditien gesteld behoorden te zijn geweest in de door den Gemeenteraad verleende concessie, te meer daar zij lijnregt in strijd waren met de handelingen van het Gemeentebestuur, tijdens zij in de Baan de binnenvest dempte en het riool aldaar aanlegde, ofschoon toen aldaar zoo velen in het ongereede werden gebragt, heeft het Bestuur daar ter plaatse elke inmenging met regten of verpligtingen geheel anders opgenomen en zich niet met de hulp en kostelooze voorziening der geïnteresseerden voor rekening der gemeente ingelaten. Konden wij dus wel andere voorschriften verwachten, dan in overeenstemming met de handelingen van ons edel achtb. Bestuur zelve? en zoo dezelve, even als nu, anders werden gegeven in strijd met eigen voorbeeld, zonder opzettelijke vermelding in de concessie, dan vermeenen wij, in plaats van veroordeeling, in deze aanspraak te mogen maken, door in dit verzoek onze weigering niet vol te houden, op de erkenning van inschikkelijkheid in plaats van een altijd ongepast verzet.

In hoofdzaak vertrouwen wij de zaak in kwestie genoegzaam te hebben toegelicht. Het is niet de bedoeling, wij herhalen het nog eens, om eene geldelijke kwestie van eenige guldens meerder of minder erfpacht te betalen, maar alleen en bepaald ons te regtvaardigen, omtrent de vermoedens van kwade trouw en oneerlijkheid, die, naar onze meening, jegens ons, in het door Burgemeester en Wethouders ingediende rapport doorstralen. Aanspraak te maken op de erkentelijkheid onzer stadgenooten voor het eenmaal volbrengen van eenen voor ons sints 5 jaren zoo moeitevollen arbeid, verlangen wij niet. De zelfbewustheid, als mensch nuttig voor zijn evenmensch te zijn geweest, is ons eene genoegzame voldoening, — maar indien, bij al deze bemoeijingen en opofferingen, onze eer en goede naam nog onverdiend bezoedeld worden, wij zouden het ons altijd beklagen, daartegen niet met al wat in ons vermogen was te zijn opgekomen.

En hiermede, Mijne Heeren! bevelen wij de belangen van onzen goeden naam aan uw onbevooroordeeld en onpartijdig onderzoek aan.

Met de meeste hoogachting hebben wij de eer ons te noemen,

UEd. Achtbare dienaren,

Rotterdam,
16 september 1856.

G. NIMMO.
H. WEYMANS LIGTENBERG.
A. VAN DER POT.
F. DEKKER.
D. VAN AMEYDEN VAN DUYM.
J. F. METZELAAR."

De Voorzitter opende nu de beraadslagingen over deze zaak met eene mededeeling van Burgemeester en Wethouders naar aanleiding dezer memorie, welke mededeeling dus luidde:

„*Mijne Heeren!*

De zaak der wasch-, bad- en zweminrigting, of liever de eindregeling der concessie, in der tijd aan de bouwmeesters verleend, zal nu ter behandeling komen.

Burgemeester en Wethouders hebben aan uwe vergadering alle de stukken die zaak betreffende voorgelegd, ten einde hare leden volledig bekend te maken met al wat te dier zake tusschen hen en de concessionarissen is voorgevallen, en gaven een kort overzigt daarvan, eindigende met een voorstel tot beëindiging der zaak, waarover de concessionarissen zich zeker niet te beklagen hebben. — Het heeft u behaagd alle die stukken in handen eener speciale commissie te stellen, ten einde het voorgevallene naauwkeurig te onderzoeken en u daarvan rapport te doen. — Die commissie heeft daaraan in de vergadering van den 28 augustus ll. voldaan, en zoowel over haar rapport als over het voorstel van Burgemeester en Wethouders zoude in de vorige vergadering beraadslaagd zijn geworden, maar eene dien dag door de concessionarissen ingeleverde memorie, waarvan de meesten uwer naauwelijks inzage hadden kunnen nemen, deed de deliberatien verdagen.

Ofschoon, na volledige blootlegging van al wat er is voorgevallen en na het uitgebragt rapport uwer commissie, de zaak genoegzaam kan geacht worden te zijn toegelicht, mogen Burgemeester en Wethouders het ingekomen stuk niet geheel onbeantwoord laten, omdat het de strekking schijnt te hebben de schuld geheel van de concessionarissen af te werpen en al het verkeerde dat geschied is op het dagelijksch bestuur over te brengen. — Ofschoon nu van het verlicht oordeel der leden dezer Vergadering wel niet te verwachten is dat die de beschouwingen der adressanten zullen deelen, zijn er toch enkele punten die in hunne memorie voorkomen welke eenige opheldering vereischen.

Hoe men de meerdere inneming van grond dan was afgestaan ook tracht te bemantelen en aan onnaauwkeurige teekeningen toeschrijven, zal men toch moeten aannemen dat, toen de concessionairen hunne terreinen gingen afbakenen en de plannen opmaken waarnaar gewerkt moest worden, het hun dadelijk in het oog moest vallen dat er zulk een aanmerkelijk verschil in grootte bestond, want 450 el op 2750 el zal wel iets meer beteekenen dan wat men gewoonlijk door *behoudens erreur* verstaat.

Het blijkt echter uit het voorstel van Burgemeester en Wethouders, dat zij dit punt niet als de hoofdkwestie hebben beschouwd; integendeel zij hebben voorgesteld dit voorbij te zien, mits er maar gezorgd wierd dat voor het vervolg alles op geregelden voet kwam. — De voorname punten van verschil met de concessionarissen waren: de veranderde bouwing van den hoek aan de Baan, het daaruit gevolgde overbouwen van het groote stads riool en de verzekering van den watertoevoer en riolen voor de omliggende panden, zoo mede dat grond die in water veranderd is later in den vorigen toestand zoude moeten opgeleverd worden.

Het veranderen van den ronden hoek in een platten zoude men nog hebben kunnen voorbijzien, wanneer die maar gebleven was binnen het afgestaan terrein, maar nu daardoor eene aanmerkelijke vernaauwing van den ingang der Baan werd veroorzaakt en tevens door dien vooruitsprong het stads riool werd overbouwd, konde men daar niet in berusten — de voorgelegde teekening van den gevel is volstrekt niet beschouwd als een verzoek om wijziging in het eenmaal gearresteerd plan, maar eenvoudig om aan te toonen hoe de gevel geprojecteerd werd — bij de aanvraag voor het bouwen is ook van het veranderen van den hoek niets vermeld.

De bewering der concessionarissen, dat zij onverpligt waren de pijpen en riolen der belende erven, die door hunne aanbouwing werden afgesneden, verder door te leiden, omdat dit in het primitive Raadsbesluit niet bepaald was voorgeschreven, vermeenen wij dat mede geheel ongegrond is, en zoowel regtens als uit de steeds gevolgde regelen bij elke bouwing waardoor geburen schade lijden tegenspraak vindt. Het aan de geburen gegeven genoegen is nog al met vertraging gepaard gegaan; zoo men niet toegegeven had zouden concessionarissen in procedure gekomen zijn. — Op de bepaalde weigering der concessionarissen om tijdens het leggen der dammen iets aan de vloeibuis van het Armhuis te doen hebben Burgemeester en Wethouders op ingekomene klagte van het Armbestuur, dat het huis van water verstoken was, de commissie van plaatselijke werken moeten uitnoodigen daarin voor rekening der gemeente te voorzien.

In het midden latende of de inrigting door concessionarissen daar te stellen gelijk te stellen is met werken van algemeen nut, gelijk de demping der Binnenvest en andere dergelijke wateren door het Gemeentebestuur daargesteld, zoo als men het schijnt te willen voordragen met ter zijde stelling van het persoonlijk belang der bouwmeesters bij die inrigting, zal toch niet kunnen tegengesproken worden dat overal waar die dempingen hebben plaats gehad ruimschoots gezorgd is dat er voor den afvoer van hemel- en gootwater door het daarstellen van ruime riolen gelegenheid gegeven werd, ja zelfs dat de spruitriolen op het groote riool door de gemeente zijn gemaakt. Secreetriolen die zich niet in de wateren der stad mogen ontlasten zijn van zelve hiervan uitgezonderd. Dit nu meenen de concessionarissen dat men niet van hen konde verlangen of hun konde voorschrijven.

Wat omtrent de vergraving der gronden achter de Diaconieschool gezegd wordt en als een regt van den erfpachter wordt voorgedragen, zullen niet veel woorden noodig zijn om de ongegrondheid dier bewering te wederleggen; men leze slechts art. 768 van het burgerlijk wetboek om daarvan de overtuiging te hebben.

Ten slotte zij opgemerkt dat, hoevele onaangenaamheden deze zaak van den aanvang af aan het dagelijksch bestuur berokkend heeft, en hunne bedoelingen om eene nuttige inrigting te helpen bevorderen miskend zijn, zij in hunne mededeeling niets hebben vermeld van hetgeen der adressanten gevoeligheid zoo zeer schijnt opgewekt te hebben. — Zij hebben op daadzaken gewezen en laten aan een ieder daarvan de beoordeeling over.

Indien Burgemeester en Wethouders zich zelven van iets te beschuldigen hebben, dan is het, van ter bevordering der zaak te vroeg in den aanvang der werkzaamheden te hebben toegestemd en te veel vertrouwen op eene naauwkeurige uitvoering gesteld te hebben."

De heer *F. van Vollenhoven* erlangde nu het woord en zeide nagenoeg het volgende: Indien de *6* bouwmeesters, primitive concessionarissen der wasch-, bad- en zweminrigting, in hun laatst adres aan dezen Raad niet eene zoo zonderlinge voorstelling dezer kwestie hadden gegeven en zij mij niet persoonlijk daarbij hadden genoemd, zou ik waarschijnlijk hier het woord niet over deze zaak hebben gevoerd. Zij walgt mij reeds sedert lang. — Nu acht ik mij echter verpligt ook mijne zienswijze over dezelve mede te deelen en daarbij op te helderen hetgeen er door die *6* werkbazen omtrent mij zoo allerzonderlingst wordt bijgehaald. — Het geschil tusschen Burgemeester en Wethouders en het bestuur der Maatschappij voor de wasch-, bad- en zweminrigting betrof hoofdzakelijk vijf punten, als: 1°, de uitbouwing met een platten of afgeknotten hoek in de Baan op de openbare straat; 2°, de overbouwing van het groote spuiriool in de Baan; 3°, het vergraven van plus minus 260 vierkante ellen grond tot water; 4°, het in gebruik nemen van plus minus 450 vierkante ellen meer grond en water dan bij de concessie waren opgegeven; 5°, het onbruikbaar maken van vloeipijpen en riolen van geburen. — De uitbouwing. Toen men gewaar werd dat de concessionarissen de fundering van het gebouw der wasch-, bad- en zweminrigting op den hoek van de Baan zoodanigen vorm gaven dat men vermoeden moest dat, in strijd met het Raadsbesluit van 13 april 1854 en de daarbij behoorende plattegrondsteekening, de hoek van dat gebouw niet, zoo als bepaald was, rond, maar met een afgeknotten of platten hoek zou worden opgetrokken, moest men veronderstellen dat die wijziging door afsnijding of inkorting van een gedeelte van den ronden hoek zou geschieden en daardoor dus nog meer ruimte voor de passage zou overblijven dan was voorgeschreven. Die verandering op zich zelf beschouwd, en zonder het te vermoeden dat achter de digt beplankte schutting daarbij op den openbaren weg zou worden uitgebouwd, was vrij onverschillig voor de gemeente; Burgemeester en Wethouders hadden dus volle vrijheid aan dezen Raad voor te stellen met die afwijking genoegen te nemen. Toen bij opzettelijk onderzoek echter bleek dat door de Maatschappij, of althans door de bouwmeesters, tevens leden van haar bestuur, in plaats van den voorgeschreven ronden hoek, niet alleen een platte hoek werd gemaakt, maar dat men dien, in plaats van door inkorting, verkregen had door verlenging der regte gevellijnen, en wel door den eenen stompen hoek 1½ en den anderen bijna 2 ellen op den openbaren weg uit te bouwen en de openbare straat daardoor belangrijk te vernaauwen, toen hebben Burgemeester en Wethouders met ernst moeten aandringen op het afbreken van alles wat buiten den toegestanen ronden hoek daar op den openbaren weg was uitgebouwd. Burgemeester en Wethouders waren dat verpligt tot het behoud van de noodige ruimte voor de passage aldaar, alwaar de straat van de Baan een hellend vlak maakt met eene dubbele bogt, en dewijl zij niet mogten toelaten dat in strijd met het besluit van dezen Raad gehandeld werd. Burgemeester en Wethouders hebben aan dien pligt voldaan. Zij hebben hun gezag en het besluit van den Raad gehandhaafd. Zij hebben de wegbreking

van dien uitgebouwden hoek bevolen. Het belang der gemeente, het regt, de handhaving der goede orde vorderden dat. Die wegbreking heeft dan ook plaats gehad. Op de gevelteekening staat die hoek slechts met doorloopende regte lijnen geschetst als vervolg van de regte zijgevels, zonder plattegrond, zonder eenige nadere aanwijzing hoegenaamd, zonder dat die hoek er afzonderlijk op bijgeteekend is en zonder dat in den geleidenden brief met een enkel woord wordt gewag gemaakt van eenig voornemen tot wijziging van het bepaalde plan, veel minder eenig verzoek daartoe wordt gedaan. — Daartoe toch waren de concessionarissen verpligt geweest. Zij hadden kennis moeten geven van hun gewijzigd plan en den meerderen grond, dien zij tot uitbouwing op de straat verlangden, moeten aanvragen. Dat is echter niet geschied, niettegenstaande zij zeer goed wisten dat Burgemeester en Wethouders de magt niet bezitten om een besluit van dezen Raad te veranderen en evenmin om zonder toestemming van den Raad gemeentegrond af te staan of te verpachten. De bloote inzending van die gevelteekening mag dus redelijkerwijze niet in verband gebragt worden met de uitbouwing van den platten hoek op de openbare straat, waartoe door de concessionarissen noch verlof was gevraagd, noch immer is verkregen. — De overbouwing van het spuiriool in de Baan. Op het berigt dat de concessionarissen, bij het maken der fundering voor hun gebouw, met dat riool in aanraking zouden kunnen komen, hebben Burgemeester en Wethouders hun geschreven, dat zij in dat geval dat riool aldaar zouden doen verleggen door het werkvolk der gemeente en voor rekening der concessionarissen. Op dat aanbod is niet geantwoord en Burgemeester en Wethouders moesten dus veronderstellen dat het riool nu vrij zou blijven. En evenwel is later gebleken dat dat riool door de concessionarissen was overbouwd geworden; zij hadden er een gedeelte der fundering van hun gebouw eenvoudig overheen gelegd. — De 6 bouwmeesters spreken in hun adres heel fraai met liefelijke gemoedelijkheid over hunne goede trouw. Ik spreek ze volstrekt niet tegen. — Ik zal mij wel wachten hen van kwade trouw te beschuldigen. Maar ik constateer het feit, dat door de concessionarissen met een platten hoek op de openbare straat is uitgebouwd zonder dat zij daartoe vergunning hebben gevraagd of verkregen en in strijd met het besluit van dezen Raad. En ik constateer het feit, dat daarbij in strijd met het schrijven van Burgemeester en Wethouders het spuiriool is overbouwd geworden. En ik constateer het feit, dat die bouwmeesters in het adres, hetwelk zij tot verdediging hunner handelingen aan dezen Raad toezonden, beide die belangrijke feiten geheel verzwijgen, dat zij met geen enkel woord gewag maken van die uitbouwing en overbouwing, die zij op last van Burgemeester en Wethouders hebben moeten afbreken en wegruimen. Zij nu, met wier begrippen dergelijke handelingen overeenstemmen, zij die ze goedkeuren, zij mogen ze verdedigen. Met mijne beginselen zijn zulke handelingen lijnregt in strijd en daarom keur ik ze ten sterkste af. De 6 bouwmeesters doen in hun adres gevoelen dat ik als hoogheemraad van Schieland bekend kan zijn geweest met hun voornemen om een tweede zwembassin te maken. Ik erken dat dat voornemen mij bekend was; maar ik ontken dat ik verwacht of gedacht zou hebben dat zij tot het uitvoeren van dat voornemen zouden overgaan alvorens daartoe eerst verlof aan het Gemeentebestuur te hebben aangevraagd, en die aanvraag hebben zij nagelaten. Zij hebben den grond vergraven, in waarde verminderd, als het ware vernietigd, zonder toestemming der eigenaars te hebben gevraagd; met het oog op art. 768 van het burgerlijk wetboek acht ik dat ongeoorloofde. De Raad moet zich nu nog uitdrukkelijk voorbehouden om die vergraven plus minus 260 vierkante ellen grond ten koste der Maatschappij te doen aanplempen en ophoogen, zonder haar echter nu reeds tot die aanvulling te dwingen. Zij is nu niet noodig. En door die nu te eischen zouden nu zonder noodzaak groote onkosten kunnen worden veroorzaakt aan die aandeelhouders, die niet zoo als de 6 werkbazen of bouwmeesters aan den opbouw en aan het jaarlijksch onderhoud geld kunnen verdienen, maar die, uit een werkelijk menschlievend doel en zonder daarvan opbef te maken, hun geld aan die werkbazen hebben verstrekt. De verklaring dier werkbazen dat zij bij het maken van hun bouwplan niet bespeurd hebben dat zij plus minus 3200 vierkante ellen, in plaats van ongeveer 2750 vierkante ellen, dus plus minus een zesde meer hadden dan zij mogten verwachten, pleit niet voor hunne naauwkeurigheid en grenst aan het ongeloofelijke. Maar dat abuis bij de eerste kaartering van den grond behoeft tot geene verwikkeling aanleiding te geven. Het strekt toch niet tot nadeel der gemeente, zoo als de uitbouwing op de straat, het overbouwen van het spuiriool en de vergraving van grond tot water wel deden. — De overige punten van geschil zijn van minder belang; de bewering toch der 6 werkbazen, dat zij bij de concessie het regt zouden hebben verkregen om in hun eigen belang vloeipijpen of riolen van geburen in het ongerede te brengen, is mijns inziens zoo zeer in strijd met de woorden en den geest der concessie, zoo in strijd met alle billijkheid en regt, dat, volgens mijne overtuiging, een beroep op de billijkheid der overige aandeelhouders, zoo noodig, wel voldoende zou zijn geweest, om aan die vreemde bewering regt te doen wedervaren.

De heer *Prins* wilde alleen een paar punten bespreken, naar aanleiding der memorie van de concessionarissen. In de eerste plaats kon hij niet toestemmen, dat hij in zijne betrekking van hoogheemraad van Schieland heeft geweten dat tot de uitvoering van het plan tot het maken van een tweede bassin werd overgegaan. En in de tweede plaats hield hij staande, dat het voor niet deskundigen zeer moeijelijk was uit de teekening te zien, dat het plan was, het gebouw met een platten in stede van met een ronden hoek te bouwen, terwijl dan toch in allen gevalle meer terrein was ingenomen dan was toegestaan, zonder Burgemeester en Wethouders te kennen.

De heer *Ledeboer* zou niet meer spreken over het uitbouwen met een platten hoek en over het overbouwen van het riool, aangezien die beide zaken hersteld zijn. Wat het maken van grond tot water betreft zonder daartoe bekomen verlof, daardoor leed de gemeente voor het oogenblik geen nadeel, maar hij wilde dat men zich het regt zou voorbehouden om zoo noodig deze zaken door de concessionarissen weder in hun vroegeren staat te doen herstellen. Wat het innemen van meer grond door de concessionarissen betrof, zulks was hem niet regt duidelijk en hij beschouwde zulks als een gevolg van fautive opmeting, welke opmeting zeker in der tijd was geschied door den toenmaligen architect en dus een nieuw bewijs was van diens nonchalance, waardoor men nu in zoo vele moeijelijkheden werd gebragt; Burgemeester en Wethouders hadden nu voorgesteld, de zaak zoo te laten, doch hij zag daarin bezwaar voor het vervolg, want ieder zal dan zonder verlof eenigen meerderen grond kunnen nemen in het vertrouwen dat men hem eenige meerdere recognitie zal doen betalen en de zaak daarbij laten; hij wilde terug doen geven wat door de concessionarissen zonder verlof was genomen.

De Voorzitter merkte hierop aan, dat Burgemeester en Wethouders hebben voorgesteld in de zaak te berusten, maar niet om meer recognitie te doen betalen, welk voorstel van de spetiale commissie was uitgegaan.

De heer *Bichon van IJsselmonde* zeide, dat de spetiale commissie had voorgesteld meer recognitie te doen betalen wegens den meerder ingenomen grond.

De heer *Obreen* verklaarde zich tegen het voorstel van Burgemeester en Wethouders, omdat hij daarin een gevaarlijk precedent zag. Hij twijfelde niet aan de goede trouw der concessionarissen, maar kon niet ontkennen dat hij het abuis zeer onverklaarbaar vond. Toen hij toch gedurende de bouwing de Baan doorkwam en het werk gadesloeg, ontstelde hij over de vernaauwing der passage; hij deelde zijne aanmerking mede aan den voorzitter der commissie voor de plaatselijke werken en zeide, zoo hier niet meer dan de toegestane grond was ingenomen, nooit meer alleen op eene teekening zijne stem te zullen geven, maar steeds eene afpaling te zullen vorderen. Hij vernam nu echter dat meer grond was ingenomen dan men had toegestaan en dat dienaangaande een onderzoek was ingesteld. Hij herhaalde dat het hem onverklaarbaar was, hoe zulke bekwame lieden als de bouwmeesters die inkorting der circulatie niet gezien zouden hebben.

De heer *van Rijckevorsel* zeide vernomen te hebben dat de fout in de meer besproken kaart niet de schuld was van den gewezen architect, maar aan de kadastrale kaart was te wijten; hij vroeg of dit zoo was?

De Voorzitter las in antwoord hierop een stuk voor, waaruit bleek, dat het verschil omtrent de opgave der hoegrootheid van den grond ontstaan was uit de onnaauwkeurigheid der kadastrale kaart.

De heer *van Rijckevorsel* zeide, dat alsdan de schuld niet moest blijven kleven op wien zij onverdiend was geworpen.

De heer *Ledeboer* vroeg, wie de laatste spreker daarmede bedoelde, de bouwmeesters of den gewezen architect?

De heer *van Rijckevorsel* antwoordde, dat hij den architect bedoelde.

De heer *Ledeboer* hernam, dat deze de afmeting dan toch heeft moeten doen.

De heer *Prins* merkte aan, dat dien wel het maken van de kaart, maar niet het doen eener nadere opmeting was opgedragen.

De heer *van Reesema* ving aan met te zeggen, dat het ieder voorzeker aangenaam zou zijn, wanneer deze onaangename zaak kort en zonder hevigheid werd behandeld, waartoe hij zooveel mogelijk zou medewerken en waarom hij slechts eenige weinige punten aanroeren zou. Burgemeester en Wethouders hebben vertrouwd op de goede trouw der concessionarissen, welke aan geen twijfel onderhevig was, terwijl de spreker geloofde dat aan beide kanten te goeder trouw was gehandeld en dat daaraan de meeste verwikkelingen te wijten waren; was hier toch sprake geweest van eene zaak tusschen particulieren, dan zou het eigenbelang hebben gesproken bij den een en bij den ander en men zou elkander niet zoo-veel vertrouwen hebben geschonken. De spreker merkte aan, dat de concessie zeer onvolkomen is gegeven, doch hij weet zulks niet aan Burgemeester en Wethouders, want de geheele Raad had daaraan schuld, daar deze het stuk heeft goedgekeurd. Onder het onvolkomene der concessie bekleedt vooral eene plaats de opgegeven inhoudsgrootte en daar de recognitie niet naar de inhoudsgrootte moet worden betaald, sloegen de concessionarissen daarop minder acht, maar gingen af op de hun aangewezen vaste grenslijnen. Dat in het kaartje een erreur is ingeslopen is te wijten aan het kadaster en niet aan den architect, die kon volstaan met een uittreksel uit het kadaster te nemen; de concessionarissen hielden zich aan dat kaartje en namen daardoor onwillekeurig meer grond in; te kwader trouw handelden zij hier niet, want hun was eenige grond aangewezen binnen zekere grenzen en daaraan hielden zij zich. Het was hem aangenaam geweest te hooren, dat conssessionarissen gevolg hadden gegeven aan de aanmerkingen omtrent den daargestelden platten hoek; hij had echter de teekening gezien en wel degelijk opgemerkt dat het gebouw met een platten hoek zou worden gebouwd en zulks was duidelijk voor ieder die zien kan; bovendien zeggen de concessionarissen dat hierop gedurende de bouwing ook geen aanmerking is gemaakt, noch door den directeur der gemeentewerken, noch door de rooimeesters of iemand anders. Men beweerde dat door het weggraven van grond tegen de concessie was gehandeld, doch hij nam de vrijheid naar de aan den Raad overgelegde teekening te verwijzen, waarop dat tweede bassin voorkomt en waarover, zoo hij zich niet vergiste, ook bij de behandeling der zaak in dezen Raad gesproken was, zoodat ook hier geen blijk van kwade trouw te vinden was. Wat het overbouwen van het riool aanbelangt, zou de spreker, zoo hij concessionaris ware geweest, van meening geweest zijn dat de verlegging van dit riool niet voor rekening der concessionarissen had moeten geschieden, aangezien daarvan in de concessie niet werd gesproken.

De Voorzitter zeide hierop, dat hij aan ieder onpartijdige overliet te beslissen of de woorden van den heer *van Reesema* geschikt waren de zaak spoedig te termineren, gelijk de spreker in den aanvang zijner rede zeide wenschelijk te achten; de heer *van Reesema* trad toch in alle opzigten op als verdediger der concessionarissen tegenover Burgemeester en Wethouders. De teekening, waarvan de heer *van Reesema* gewaagde, was niet aan den Raad overgelegd, doch was hem in handen gespeeld met verzoek de leden van den Raad tot deelneming uit te noodigen, wanneer dit het overleggen eener teekening moet heeten, meende hij dat hier usurpatie van goede trouw had plaats gegrepen, terwijl hij bovendien opmerkte dat op die teekening het gebouw nog met een ronden hoek voorkwam. Hij zou de concessionarissen niet van kwade trouw beschuldigen, maar meende dat zulke knappe lieden als de bouwmeesters wel zullen kunnen zien of zij 40 vierkante ellen meer of minder erlangen, en alleen om de Maatschappij niet te bemoeijelijken en in kosten te brengen, zijn Burgemeester en Wethouders tot hun voorstel geleid. Burgemeester en Wethouders hadden toch vertrouwd dat men zich aan de teekening zou hebben gehouden, daar het niet van hen te vergen is dat zij achter de schutting gaan staan om te zien of alles behoorlijk geschiedt.

De heer *van Reesema* antwoordde, dat hij gewenscht had zoo zacht mogelijk in zijne uitdrukkingen te zijn en gepoogd had daaraan getrouw te blijven. Wat nu het zeggen des Voorzitters betrof, dat hij als verdediger der concessionarissen zou zijn opgetreden, dit was in geenen deele het geval; hij had gesproken als lid van den Raad en als zoodanig had hij gezegd wat hij als eerlijk man zich verpligt rekende omtrent de zaak in het midden te moeten brengen.

De Voorzitter hernam, dat, zoo de vorige spreker niet als pleitbezorger der concessionarissen was opgetreden, zijne rede toch de strekking had om deze in alle opzigten gelijk te geven en dus als eene verdediging kon worden aangemerkt.

De heer *Prins* zeide, dat deskundigen met hem instemden, dat uit de teekening de wijziging van het plan niet kon worden opgemaakt, terwijl daarin verder niet lag opgesloten dat men meer grond in gebruik zou nemen.

De heer *F. van Vollenhoven* herinnerde den heer *van Reesema*, hoe hij wel had geweten dat plan bestond tot het aanleggen van een tweede bassin, maar nooit had kunnen denken dat men tot uitvoering van dat plan zou overgaan zonder kennisgeving. Hij wees verder nog op het onbeleefde van heeren bouwmeesters om niet te antwoorden op het aanbod van Burgemeester en Wethouders om het riool te doen verleggen, toen men bemerkte dat men daarmede in aanraking zou kunnen komen, terwijl later bevonden werd dat gemeld riool overbouwd was.

De heer *Obreen* bragt Burgemeester en Wethouders zijnen dank voor de handhaving der regten van de gemeente in deze. Hij deelde wijders nog mede, hoe, toen reeds last was gegeven tot het afbreken van den platten hoek, nog met bouwen werd voortgegaan.

De heer *Ledeboer* meende dat wel degelijk eene inhoudsgrootte was opgegeven; hij zou niet terugkomen op de vraag, of al dan niet ter goeder trouw gehandeld was.

Ook de heer *Plate* zeide niet te zullen spreken over de vraag of ter goeder dan wel te kwader trouw was gehandeld; hij bragt alleen eenige woorden in het midden tot verdediging der conclusie van de spetiale commissie, om eenige meerdere recognitie te doen betalen omdat meer grond was ingenomen.

De heer *Hubrecht* opperde nu de vraag, of de aandeelhouders in de Maatschappij voor wasch-, bad- en zweminrigtingen al dan niet zullen medestemmen. — Deze vraag gaf tot langdurige gedachtenwisseling aanleiding, ten slotte waarvan met 22 tegen 5 stemmen werd bepaald, dat de aandeelhouders wel zullen medestemmen.

De heer *Hubrecht* nam na deze beslissing het woord, daar hij zich nu ook geregtigd achtte aan de beraadslagingen deel te nemen. Hij zou niet optreden als verdediger der concessionarissen, maar alleen in het belang der gemeente eenig licht over de zaak verspreiden. Voor het rapport der commissie kreeg hij weinig achting, toen hij daar las dat de platte hoek was weggebroken, terwijl die hoek toen nog werkelijk bestond; hij had van dat rapport dan ook geheel iets anders verwacht. Het rapport van Burgemeester en Wethouders kon ook zijne goedkeuring niet wegdragen, hij had gewenscht dat de zaak daar meer van den beginne af in was behandeld, in stede van naar het tal van bijlagen te verwijzen; en zich op het standpunt van Burgemeester en Wethouders plaatsende, bevreemdde hem na een zoo hevig rapport de conclusie daarvan uitermate, waarbij werd voorgesteld alles in statu quo te laten, terwijl hij, van hun standpunt gezien, zou wenschen dat alles werd gebragt in den staat waarin het zijn moest. Hij wees verder aan dat alles te wijten was aan een onwillekeurig verzuim van het kadaster en aan het niet letten op mondelinge besprekingen omtrent het tweede bassin. Hij zette verder uiteen, dat de Maatschappij heeft willen toegeven zoo veel zij kon, maar niet heeft willen op zich nemen het herstellen van door anderen aan de vloeibuizen toegebragte schade. Wat het overbouwde riool betrof men had dat goed voorzien, gelijk de ondervinding heeft geleerd, en volgens de kaart moest ook de ronde hoek op dat riool komen, zoodat het eene concessie van wege de Maatschappij is, wanneer men daaraan geen gevolg heeft gegeven. Wat de vloeibuizen aanging had de Maatschappij getracht met de geburen goede vrienden te blijven. Ten slotte weerde hij van de bouwmeesters nog de verdenking van kwade trouw af.

Verschillende sprekers voerden nog kortelijk in antwoord op het door den heer *Hubrecht* het woord, waarbij vele vroeger uiteengezette punten nogmaals werden herhaald, terwijl de heer *Hubrecht* hierop nog nader antwoordde.

De beraadslagingen werden hierop gesloten.

De heer *Ledeboer* stelde vervolgens voor: 1°, dat de Raad zich het regt zou voorbehouden te allen tijde den door de concessionarissen zonder toestemming tot water gemaakten grond weder in zijn vorigen toestand te doen brengen, en 2°, dat de 450 vierkante ellen, welke zonder verlof waren ingenomen, zouden worden teruggegeven.

Daar dit voorstel niet genoegzaam werd ondersteund, kon het niet in stemming worden gebragt.

De heer *Hubrecht* verzocht nu om bijzondere redenen buiten stemming te mogen blijven, waarin de Vergadering bewilligde.

De conclusie van het rapport der spetiale commissie werd daarop in stemming gebragt en verworpen met 15 tegen 12 stemmen; tegen stemden de heeren *H. W. A. van Oordt*, *Schadee*, *F. van Vollenhoven*, *Prins*, *Ledeboer*, *Blankenheym*, *van Reesema*, *Eickma*, *van Rijckevorsel*, *Pincoffs*, *van der Hoop*, *Betz*, *Milders*, *Obreen* en *van Wageninge*.

Ten slotte werd nu de conclussie van het rapport van Burgemeester en Wethouders goedgekeurd met 17 tegen 10 stemmen; tegen stemden de heeren *H. W. A. van Oordt*, *de Bruyn*, *Sander*, *Bichon van IJsselmonde*, *Smalt*, *Viruly*, *Gleichman*, *Ledeboer*, *Reuchlin* en *Obreen*.

De zitting werd daarop gesloten.

Te Rotterdam, bij
ARRENBERG & VAN REYN.